УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

МІСІОНАР

Рік заснування 1897 №11 (121) Листопад 2002

НОВІ КНИГИ ВИДАВНИЦТВА ОТЦІВ ВАСИЛІЯН "МІСІОНЕР":

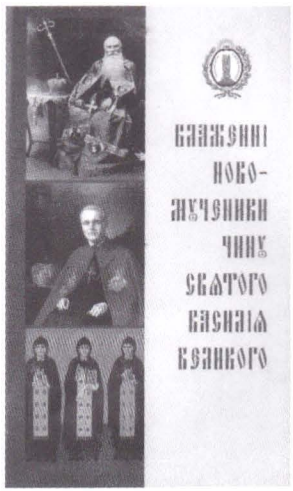

Блаженні новомученики Чину св. Василія Великого /Упорядкування Віри Арів. – 128 с.

27 червня 2001 року у Львові Святіший Отець Іван Павло II проголосив блаженними поряд з 24 іншими постатями нашої Церкви чотирьох василіянських новомучеників – єп. Йосафата Коциловського, о. Северіяна Бараника, о. Йоакима Сеньківського та о. Віталія Байрака, а 4 листопада 2001 року в Римі – єп. Павла Гойдича.

У цій книзі пропонуємо детальні життєписи згаданих блаженних мучеників за віру, а також акафіст Дрогобицьким преподобномученикам та молитви до блаженних про заступництво перед Богом.

Це видання поглибить знання широкого кола читачів про те, якими тернистими шляхами йшли у 20 ст. владики і священики Василіянського Чину.

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ, ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ НА 2003 РІК:

християнський часопис ***"Місіонар"*** і Ви матимете доброго порадника у духовному житті!

Передплатний індекс – 23959

Вартість передплати:

на 1 місяць – 1 грн. 78 коп., на 3 місяці – 5 грн. 06 коп.,

на 6 місяців – 9 грн. 52 коп., на 11 місяців – 17 грн. 12 коп.

суспільно-релігійну газету ***"Арка"*** і Ви будете поінформовані про актуальні події церковного і громадського життя!

Передплатний індекс – 23233

Вартість передплати:

на 1 місяць – 1 грн., на 6 місяців – 6 грн., на 1 рік – 12 грн.

газету ***"Нова Зоря"*** (офіційне видання Ординаріату Івано-Франківської Єпархії УГКЦ), яка висвітлює актуальні суспільно-релігійні питання, активно відстоює зазіхання на українську мову, культуру та історію нашої держави.

Передплатний індекс – 30072

Вартість передплати:

на 3 місяці – 6 грн. 14 коп., на 6 місяців – 11 грн. 68 коп.,

на 1 рік – 22 грн. 96 коп.

СЛОВО РЕДАКТОРА

СЛАВА ІСУСУ ХРИСТУ!

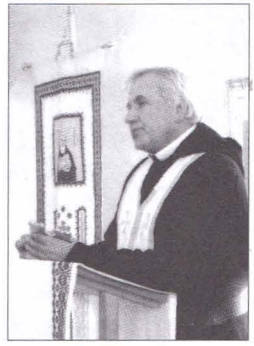

1 листопада вшановуємо пам'ять вояків Української Галицької Армії – Українських Січових Стрільців, а також пам'ять Слуги Божого Андрея Шептицького.

У листопаді згадуємо також і про духовних постатей нашого народу. Це св. свщмч. Йосафат Кунцевич і блаж. сестра Йосафата Гордашевська, яку ми обрали заступницею на цей місяць. "Чувайте, отже, бо не знаєте ні дня, ні години" – роздумами над цими глибокими словами святого Євангелія ділиться з вами у цьому числі К'яра Любіх. Про дорогоцінну реліквію – копію Туринської плащаниці у Львові – читайте статтю Ігоря Скленара в рубриці "З життя Церкви". У цій же рубриці маєте змогу довідатися про IX Міжнародну прощу вервиці у Чернівцях минулого місяця, а також про перебіг наукової конференції, яка відбулася в рамках цієї прощі. Радісна подія відбулася у василіянському монастирі в смт. Покотилівка на Харківщині, про що читайте у рубриці "З монашого життя". Продовжуємо знайомити вас з життям і діяльністю сестер Василіянок, цього разу в Угорщині.

Стаття о. Василя Зінька, ЧСВВ продовжує тему про хворого і лікаря. З-під пера сестри Василіянки Михаїли довідаєтеся про її чудесне оздоровлення на Ясній горі в Гошеві.

Отець Мелетій Батіг, ЧСВВ цього разу розповідає у статті-спогаді про священиче служіння ієромонаха Якима Фещака, ЧСВВ, капелана Українських Січових Стрільців.

На початку третього тисячоліття бачимо ситуацію, яка є ближчою до війни, ніж до миру. Тому ділимося з вами біблійними роздумами на тему війни. Рубрика "Церква і культура" містить статтю Віри Арів про визначного українського композитора 18 ст. Максима Березовського.

Відрадно згадати, що українська влада дозволяє засновувати приватні християнські школи. Про одну з них читайте у статті Ольги Крак.

На зло мовчати не можна. Не можемо мовчати й на зневаги християнських цінностей, до чого допускаються деякі виробники алкогольної продукції. Цій темі присвячуємо статтю Ігоря Скленара.

Про душпастирську працю блаженного нашої Церкви, священномученика Теодора Ромжі читайте у рубриці "Постаті УГКЦ". Поетична сторінка містить пісню до блаж. сестри Йосафати Гордашевської і сонет о. Василя Мендруня "До Святого Йосафата". Дітям та молоді Віра Арів пропонує оповідання про три ключі до Царства Небесного.

Наш невтомний дописувач о. Роман Каспришин несподівано відійшов до вічності. Втратили ми також й ієромонаха Василіянського Чину Діонізія Дмитра Бзеля. Короткі життєписи та спомини про цих двох священиків можете прочитати у рубриці "Зі святими упокой, Господи!".

Звернімося усі цього місяця до св. свщмч. Йосафата такими словами з пісні: "Владико, отче Йосафате, твій засів хорони, і волю Церкві й Україні ти, отче, приверни!".

о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ

Ось Серце, що так дуже полюбило нас...

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

О, Божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії усі свої молитви, справи, слова, думки й витривалість у терпіннях нинішнього дня у винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників та у всіх намірах Апостольства молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяті Серця Ісуса і Марії, спомагайте святу Церкву та Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас!

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЛИСТОПАД:

(Поблагословлене Святішим Отцем)

Загальний: ЩОБ ВДІВЦІ І ВДОВИЦІ, ЯКІ ЧАСТО ПЕРЕЖИВАЮТЬ БІЛЬ САМОТНОСТІ, ЗНАЙШЛИ ПОЛЕГШЕННЯ І ПІДТРИМКУ В ХРИСТИЯНСЬКІЙ ГРОМАДІ.

У Святому Письмі Старого Завіту неодноразово наголошується, що Господь дбає про всіх людей, зокрема за сиріт, вдівців і вдовиць. Ці категорії людей є найменш захищені, дуже часто над ними знущаються сильні світу цього. Крім матеріальної підтримки вдівці та вдови дуже часто потребують моральної і духовної допомоги.

Нерідко буває, що їхні діти і внуки за них не дбають, і вони стають щораз більше самотніми. Часто можна бачити на вулицях міста таких

людей, які розмовляють з котами чи собаками. Тварини є єдиними приятелями цих людей, з якими вони можуть порозмовляти, бо ніхто з рідних, близьких чи сусідів не цікавиться їхнім життям.

Найлегше сказати, що це не наш клопіт, але ж ми, християни, не можемо бути байдужими до усамітнених чи знедолених людей, до тих, які втратили чоловіка чи дружину.

Молімося, щоб кожен християнин світу, а також християнські громади більше цікавилися життям самотніх вдівців і вдовиць та опікувалися ними.

Місійний: ЩОБ ХРИСТИЯНИ ОХОЧЕ БРАЛИ АКТИВНУ УЧАСТЬ У ГОЛОШЕННІ ЄВАНГЕЛІЯ ЧЕРЕЗ ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ.

Наші релігійні християнські переконання ми не повинні практикувати лише у колі рідних чи друзів, але поширювати їх серед всіх інших людей. У цьому нам можуть допомогти засоби масової інформації: газети та журнали, радіо і телебачення, інтернет тощо.

Ніколи не знаємо, кому в руки потрапить якась газета чи часопис, тому всі християни, які мають письменницький чи журналістський дар, повинні за посередництвом цього таланту ширити євангельські правди та засади християнської моралі, заохочувати читачів до християнського життя.

Радіо і телебачення є ще могутнішими засобами для поширення Доброї Новини. Тому всі християни, які мають доступ до них, повинні з місіонерським запалом і духом відстоювати християнські моральні та духовні цінності. Також і електронні засоби (наприклад, інтернет) мають велику майбутність, і їх слід використовувати з метою поширення благовісті Христової по всьому світі.

Молімося, щоб християни виконували своє завдання євангелізації світу доступними їм засобами масової інформації.

Місцевий: ЩОБ ПРАЦЕДАВЦІ В УКРАЇНІ ШАНУВАЛИ КОЖНУ ЛЮДИНУ, ЯК ОСОБИСТІСТЬ.

Капіталістичне суспільство характеризувалося використовуванням людини людиною. Здавалося, що вже такого суспільства немає. Тим часом у багатьох країнах світу і, на жаль, також в Україні маємо чимало сумних прикладів, коли працедавці використовують працівників: не платять їм вчасно або взагалі не платять заробітної платні, ставляться до них нелюдяно, а деколи ставлять неможливі умови і вимоги. Таке ставлення працедавців знівечує людську гідність і християнське достоїнство робітників.

Кожна людина має право на працю і чесний заробіток. Працедавець повинен вважати себе робітником, який завдяки своїм організаторським здібностям дає працю іншим. І нехай не забуває, що кожен робітник, навіть той неграмотний, заслуговує на повагу і гідність, дану самим Богом. Кожен працедавець повинен також пам'ятати, що невиплата заробітної платні належить до гріхів, які кличуть про помсту до неба.

Молімося, щоб працедавці в Україні шанували кожного робітника, як особу, створену на образ і подобу Божу, яка заслуговує на повагу і гідне ставлення до неї.

Покровитель на листопад – блаж. Йосафата Гордашевська, 20.11 (7.11)

Михайлина Гордашевська народилася 20 листопада 1869 року у Львові. Батьки були працьовитими, проте не заможними. Окрім Михайлини в сім'ї було ще восьмеро дітей.

Вже в молодому віці Михайлина була побожною і сповненою чеснот дівчиною. Свій вільний час вона проводила у молитві або навчала катехизму дівчат, з якими працювала, також займалась різною харитативною працею.

Коли Михайлині сповнилося 18 років, вона взяла участь у місіях, які провадив о. Єремія Ломницький, ЧСВВ, котрий був її духовним провідником. Михайлина відчувала великий потяг до чернечого життя і водночас усвідомлювала необхідність духовного і морального піднесення свого народу, який у ті часи був релігійно й матеріально занедбаний.

У 1892 році Михайлина разом із о. Єремією Ломницьким і парохом села Жужіль о. Кирилом Селецьким заснувала в Українській Греко-Католицькій Церкві першу жіночу спільноту, яка була покликана до апостольської праці – Згромадження сестер Служебниць Непорочної Діви Марії. Михайлина, яка після облечин прийняла монаше ім'я Йосафата, бажала, щоб це нове монаше згромадження стало світлом для знедолених дітей.

Для сестер Служебниць нива апостольського служіння була широкою і ще не ораною: черниці опікувалися недужими, засновували дитячі садочки, навчали молодь і старших людей засад християнського життя, дбали про охайність сільських храмів, шили церковні ризи, а також брали участь у житті парафій.

У 1914 році с. Йосафата важко захворіла на туберкульоз. Померла в опінії святості у 1919 році в Кристинополі. Поховали її на місцевому цвинтарі неподалік монастиря сестер Служебниць НДМ. Мощі с. Йосафати в часи підпілля були перенесені до Рима і вкладені у бічний престіл каплиці Головного дому сестер Служебниць. У 1992 році з нагоди 100-ї річниці заснування Згромадження сестер Служебниць НДМ розпочався процес беатифікації с. Йосафати Гордашевської, який успішно завершився у 2001 році, коли Святіший Отець Іван Павло II під час свого візиту в Україну зачислив її до лику блаженних.

Святість життя сестри Йосафати полягала в тому, що вона виконувала свою щоденну працю з любов'ю і посвятою та перебувала в постійній гармонії з Богом, який пробуджував у ній жертовну любов і ревне служіння своєму народові.

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ГРУДЕНЬ:

ЗАГАЛЬНИЙ: ЩОБ СУСПІЛЬСТВО У ВСЬОМУ СВІТІ ВІДПОВІДНИМИ ПРОГРАМАМИ І БАТЬКИ НАЛЕЖНИМ ПІКЛУВАННЯМ ОБЕРІГАЛИ І ЗАХИЩАЛИ ДІТЕЙ ВІД БУДЬ-ЯКОГО НАСИЛЬСТВА.

МІСІЙНИЙ: ЩОБ СВЯТКУВАННЯ РІЗДВА ХРИСТОВОГО ДОПОМОГЛО ЛЮДЯМ КОЖНОЇ КУЛЬТУРИ І НАРОДУ ЗБІЛЬШИТИ УВАГУ ДО ОБЕЗДОЛЕНИХ, ЗОКРЕМА ДІТЕЙ.

МІСЦЕВИЙ: ЩОБ ВІРНІ УКРАЇНИ ЗА ПРИКЛАДОМ МИЛОСЕРДНОГО САМАРЯНИНА І СВЯТОГО МИКОЛАЯ ДОПОМАГАЛИ ПОТРЕБУЮЧИМ ТА ЗНЕДОЛЕНИМ.

Покровитель на грудень – св. Варвара, 17.12 (4.12)

"СЛОВО ЖИТТЯ"

"Чувайте, отже, не знаєте бо ні дня, ні години" (Мт 25, 13).

Ісус тільки що вийшов з храму. Учні дуже хваляться, показуючи Йому величну храмову будівлю. Ісус же їм каже: "Чи бачите це все? Істинно кажу вам: Не лишиться тут камінь на камені, який не був би перевернений" (Мт 24, 2). Потім вийшов на Оливну гору і, дивлячись на Єрусалим, який розкинувся перед ним, почав говорити про зруйнування міста і кінець світу.

Яким буде кінець світу і коли він прийде? – запитують Його учні. Це питання, яке, зрештою, собі ставили і наступні генерації християн, ставить собі кожна людина. Майбуття є таємничим і часто спричиняє страх. І сьогодні не бракує тих, які відвідують ворожбитів і читають гороскопи, щоб довідатися про своє майбутнє і взнати, що їх там чекає...

Відповідь Ісуса є чіткою: кінець світу співпаде з Його приходом. Він, Який є Господом історії, повернеться. Він є тою світлою точкою нашого майбутнього.

Коли відбудеться цей другий прихід? Ніхто не знає. Це може статися в будь-яку хвилину. Наше життя є в Його руках; Він нам його подарував і Він може несподівано, без попередження, його забрати. Все ж таки Він нас попереджає: "Якщо будете чувати, то матимете змогу бути готовими до цієї зустрічі зі Мною".

"Чувайте, отже, не знаєте бо ні дня, ні години" (Мт 25, 13).

Цими словами Ісус нам передовсім пригадує, що Він повернеться. Наше буття на землі закінчиться і почнеться зовсім нове життя, яке буде безконечним. Ніхто сьогодні не хоче говорити про смерть... Часто ми робимо все можливе, щоб не думати про свій відхід з цього життя. Ми, нераз цілковито заглиблюючись у щоденні обов'язки, забуваємо про Того, Який дав нам це життя і Який його забере, щоби ввести нас у повноту життя і єдність з Отцем у небі.

Чи будемо готові зустріти Його? Чи матимемо в руці засвічений світильник, подібно до п'яти мудрих дів, які з нетерпінням очікують свого нареченого? Чи застане Він нас люблячими? Чи, навпаки, наш світильник буде загашений, бо нас опанували журби, бо ми нераз шукаємо за проминаючими радощами, бо ми бажаємо стати власниками матеріальних дібр, забуваючи про єдину необхідну річ: любити?

"Чувайте, отже, не знаєте бо ні дня, ні години" (Мт 25, 13).

Але як саме чувати? Ми знаємо, що чуває добре той, хто любить. Це добре знає кожна дружина, котра очікує свого чоловіка, який запізнюється з роботи чи має повернутися з далекої подорожі. Це добре знає кожна мама, котра переживає за дитину, яка вчасно не повернулася додому. Це добре знає кожний закоханий, який з нетерпеливістю і хвилюванням очікує свою наречену... Хто любить, той чекає навіть тоді, коли люблена особа запізнюється.

Хто любить Ісуса і гаряче бажає Його зустріти, той Його

і чекає. Така людина Його очікує, люблячи конкретно, шляхом служіння, наприклад, своєму ближньому, або прагненням будувати більш справедливе суспільство. Сам Ісус закликає нас жити так, як розповідається у Його притчі про вірного слугу, який, чекаючи повернення господаря, дбає про всіх мешканців дому і порядок у ньому. Ісус закликає нас також жити подібно до доброго слуги, який, хоча господар і відсутній, постійно помножує ввірені йому таланти.

"Чувайте, отже, не знаєте бо ні дня, ні години" (Мт 25, 13).

Власне тому, що не знаємо ні дня, ні години Його другого приходу, можемо легше сконцентруватися на завданнях сьогодення, на тому, що нам Боже Провидіння дає змогу здійснити.

Колись давно мені несподівано прийшла на думку така молитва, з якою я звернулася до Бога і зараз хотіла би її повторити:

"Ісусе, дозволь мені завжди говорити так,
немовби це були останні мої слова, які я промовляю;
дозволь мені діяти завжди так,
немовби це було останнє моє діло, яке я роблю;
дозволь мені завжди терпіти так,
немовби це було останнє моє терпіння,
яке я можу пожертвувати Тобі;
дозволь мені молитися завжди так,
немовби це була моя остання можливість
тут, на землі, розмовляти з Тобою".

К'яра ЛЮБІХ
Переклад з італійської мови о. Йосафата ВОРОТНЯКА, ЧСВВ

К'яра Любіх народилася у 1920 році у м. Тридент (Італія). У 1943 році вона започаткувала масовий духовний рух Фоколяре (інша назва "Діло Марії"), натхненний молитвою Ісуса: "Щоб усі були одно" (Ів 17). Серед відзнак, які були їй присуджені, можна виділити премію Темплетон за розвиток релігії і внесок у єдність християн (1977), премію "Аусбурзький мир" за внесок у зростання міжконфесійних відносин (1988), численні звання почесного мешканця та почесні докторати з різних дисциплін, премію миру ЮНЕСКО (1996).

З 1997 року К'яра Любіх є одним із головних членів екуменічної Асамблеї у м. Грац (Австрія), гостем у мечеті Малколм Шаббац у Нью-Йорку та гостем буддистського університету Шанг Май у Таїланді.

УТОЧНЕННЯ

У минулому числі "Місіонаря" на с. 303 у банківських реквізитах Провінції отців Василіян Найсвятішого Спасителя в Україні не вказано код ЗКПО. Слід писати так: Провінція отців Василіян, код ЗКПО 20845685 Р/р 2600900013218, МФО 325019 в ОДАК Укрсоцбанку м. Львова (з поміткою для Галини Садової).

Просимо усіх, хто небайдужий до чужої біди, допомогти коштами родині Галини Садової! Складаємо щиру подяку жертводавцям, які вже до цього часу пожертвували на цю мету 450 грн.

БЛАГОДАТЬ ТУРИНСЬКОЇ ПЛАЩАНИЦІ

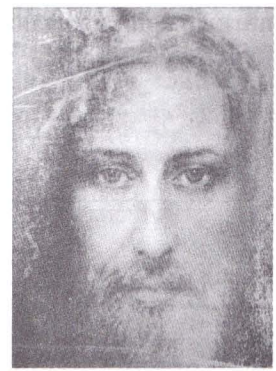

28 вересня цього року з Мінська, столиці Білорусії, літаком до Львова була перевезена копія Туринської плащаниці, коротку довідку про яку ми подали у минулому числі. Делегацію очолював владика Ігор Возьняк, ЧНІ.

На львівському летовищі тисячі вірних і духовенство на чолі з Блаженнішим Любомиром кардиналом Гузарем і декількома владиками УГКЦ, а також представники місцевої влади з великим духовним піднесенням зустрічали цю безцінну реліквію.

Хоча негода інколи дошкуляла того дня, та все ж таки численні єпархіальні священики, ієромонахи, більше сотні монахів і монахинь різних Чинів і Згромаджень, студенти чотирьох духовних семінарій, вихованці військового ліцею ім. Героїв Крут, тисячі вірних процесійно пронесли копію плащаниці вулицями древнього Львова.

Процесія йшла центром Львова і зупинялася біля декількох церков. Коли вже сутеніло, реліквія була принесена до архикатедрального собору св. Юра і встановлена неподалік правого бічного входу храму. Копію плащаниці вкладено за скло таким чином, що кожен може поцілувати або торкнутися рукою цієї реліквії.

До архикатедри в першу чергу мали вхід лише духовенство та представники обласної і міської влади. Довга черга вірних для вшанування копії плащаниці розтягнулася аж за межі Святоюрської гори. Наступного дня, 29 вересня, у соборі було відслужено Архиєрейську св. Літургію, яку очолив Блаженніший Любомир у співслужінні багатьох владик УГКЦ.

З плином днів потік людей зменшився. У храмах Львова оголосили про півчасне перебування реліквії у соборі св. Юра. Його двері постійно відчинені для паломників. Сотні людей щодня з трепетом у серці переступають поріг собору, аби вшанувати цю цінну реліквію. На очах багатьох людей можна помітити сльози, які означають неабиякий пієтет до копії плащаниці з Турина.

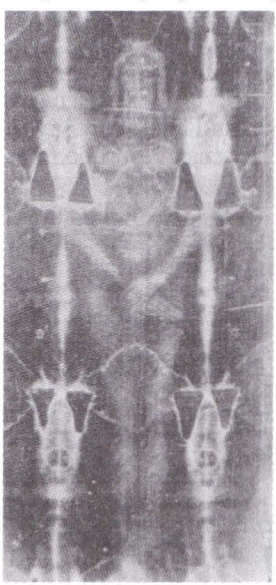

Багато шкільної і студентської молоді приходять у ці осінні дні на Святоюрську гору. Для них також зустріч з копією Туринської плащаниці є своєрідним духовним переживанням. 15 жовтня до плащаниці прийшли члени всіх львівських осередків спільноти "Віри і Світло". Членами цих спільнот є переважно неповносправні діти та молодь і їхні приятелі. Очолював прощу ігумен Крехівського монастиря о. Тома Кушка, ЧСВВ, який є генеральним капеланом цих спільнот. 17 жовтня до собору св. Юра прийшли учні школи-інтернату №101 м. Львова. У цій школі навчаються діти з вадами слуху.

В Україні реліквія перебуватиме рік. Після Львова вона відбуде до Києва, а потім до Донецька. Після України мінську копію Туринської плащаниці перевезуть до Прибалтики.

Яке духовне значення має для нас сьогодні копія Туринської плащаниці? Очевидно, що благодать Божа запанувала у Львові після жахливої катастрофи на Скнилівському летовищі. І хоча вона сталася з вини людей, та все ж милосердний Отець виявив до нас Свою любов, давши усім нам можливість приступити до копії плащаниці Його Божественного Сина, щоб ми усвідомили Його милосердну любов і благодать.

Приступімо до копії Туринської плащаниці, цілуючи святі рани нашого Спасителя, аби відчути Божу любов і ласку, і не лише тепер, але й протягом цілого життя!

Ігор СКЛЕНАР

"Я ПРИЇХАВ ЯК ПАЛОМНИК"

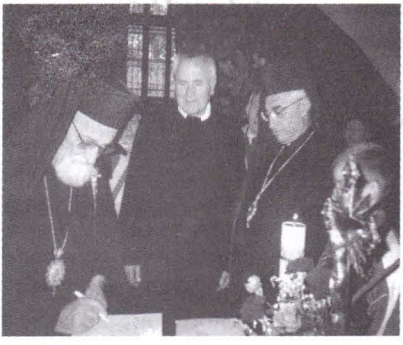

На світлині: зліва – патріарх Григорій III у храмі св. Онуфрія у Львові.

Такі слова прозвучали з уст Блаженнішого патріарха Григорія III, Глави Мелхітської Греко-Католицької Церкви, який перебував з делегацією в Україні в останній тиждень вересня цього року.

23 вересня високодостойні гості прилетіли до Києва, а пізніше до Львова. Вранці наступного дня гості відслужили у крипті львівського архикатедрального храму св. Юра панахиду арабською мовою. Пізніше делегація Мелхітської Греко-Католицької Церкви зустрілася з єпископами УГКЦ.

Цього ж дня Блаженніший Григорій III та Блаженніший Любомир зустрілися з керівниками обласної та міської влади. Згодом делегація прибула до церкви сестер Милосердя св. Вінкентія, де відбулася зустріч з представниками різних монаших Чинів і Згромаджень.

25 вересня згідно зі запланованою програмою патріарх Григорій III завітав до Українського Католицького Університету. Наступним пунктом програми візиту було відвідання шести львівських храмів: Преображення ГНІХ, св. Онуфрія, св. Йосафата, св. Михаїла, Пресвятої Трійці та Різдва Пресвятої Богородиці. У кожній церкві делегацію зустрічали численні громади вірних.

26 вересня гості завітали до Івано-Франківська, де побували у катедральному соборі, Духовній академії тощо. Після обіду делегація відбула до Унева.

27 вересня члени делегації Мелхітської Греко-Католицької Церкви завітали на Тернопільщину. У Тернополі в катедральному соборі була відслужена Архиєрейська св. Літургія за участю патріарха Григорія III, владики Михаїла Сабриги, ЧНІ та владики Гліба Лончини, Студійського Уставу. Після Богослужіння гості завітали до Тернопільської вищої духовної семінарії, а пополудні – до славної Зарваниці та родинного села Патріарха Йосифа Сліпого – Заздрості.

У час свого візиту Блаженніший патріарх Григорій III висловлював велику радість з приводу численних зустрічей.

За повідомленням прес-секретаря Глави УГКЦ
о. Ігоря ЯЦІВА

ПРОЩА ВЕРВИЦІ У СТОЛИЦІ БУКОВИНИ

Подібно як на VI Міжнародній прощі вервиці у Бороняві, так і на цьогорічній IX у Чернівцях паломники мали нагоду добре покутувати.

Проливний дощ 12 жовтня і вітер із приморозком 13 жовтня спричиняв чимало труднощів, зокрема прочанам похилого віку. Незважаючи на це, заплановані заходи відбулися повністю. Усюди було відчутне вдале керування місцевого організатора о. декана Валерія Сиротюка. Зокрема, похвально згадати, що вперше на такій прощі вервиці діяло багато волонтерів у синьо-жовтому одязі, які надавали допомогу паломникам.

На світлині: під час Архиєрейської св. Літургії у Чернівцях 13 жовтня.

На Архиєрейській св. Літургії, яку ввечері 12 жовтня на Театральній площі відправляв владика Іриней Білик, ЧСВВ, через негоду годі було запричащати прочан. Тому вони прийняли Євхаристійного Ісуса у катедральному храмі Успіння Матері Божої, який знаходиться за півтора кілометра від того місця, де була відслужена Служба Божа.

Зворушливо було поглянути на велику кількість свічок пізньої ночі на вулицях Чернівців. Навіть проливний дощ не завадив цій маніфестації віри і витривалості паломників. Молодь з різних куточків України, а також з Білорусії, Росії, Румунії, Литви, Сербії та інших країн у неділю вдосвіта прославляли Бога молитвами і духовними піснями. У той самий час у просторому катедральному храмі Успіння Матері Божої отці, брати і сестри Василіянського Чину провадили цілонічне молитовне чування. Десятки священиків невтомно сповідали вірних впродовж цілої ночі та наступного дня.

Кульмінацією прощі була Архиєрейська Служба Божа на Театральній площі у неділю, 13 жовтня. Очолили її Кир Павло Василик, єпископ-ординарій Коломийсько-Чернівецький та владика Іван Маргітич, єпископ-помічник Мукачівський. З ними співслужило близько ста священиків, а молилося майже десять тисяч вірних.

На світлині: під час IX Міжнародної прощі вервиці у Чернівцях.

Наприкінці урочистого Богослужіння до вірних звернулися владика Павло Василик і владика Іван Маргітич, а потім організатор прощі вервиці Йозеф-Марія де Вольф, який цікаво розповів про історію виникнення молитви на вервиці. Він запросив усіх учасників на наступну ювілейну X прощу вервиці в м. Чорткові на Тернопільщині.

о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ

КОНФЕРЕНЦІЯ ПРО ХРИСТИЯНСЬКУ СІМ'Ю І ВИХОВАННЯ

У рамках IX Міжнародної прощі вервиці в м. Чернівці 12 жовтня цього року відбулася читацька конференція, на якій ішла мова про християнську родину. Ця тема є особливо актуальна, оскільки 2003 рік проголошений Святішим Отцем роком Родини. Конференція проходила в органному залі Чернівців. Організаторами були правлячий єпископ Коломийсько-Чернівецької єпархії Кир Павло Василик, голова Місійного згромадження свв. Кирила і Методія Йозеф-Марія де Вольф та декан Чернівецький, магістр теології о. Валерій Сиротюк.

Змістовну доповідь зробив професор кафедри педагогіки Івано-Франківського обласного інституту післядипломної освіти педагогів Ярослав Заборовський, який провів аналіз морального стану суспільства в 20 ст. Одну з найкращих доповідей зробила магістр теології, вчитель української мови і літератури та християнської етики м. Львова Леся Мартин, яка зупинилася на головних небезпеках подружнього життя – безробітті, розлученні, алкоголізмі, та ознайомила зі способами рятування сім'ї в енцикліках Святішого Отця Івана Павла II.

Довголітній політв'язень радянських концтаборів о. Зиновій Карась предетавив прекрасну доповідь на тему: "Якого священика потребує Україна в 21 ст.?". Доктор філологічних наук, професор філософсько-теологічного факультету Чернівецького Національного університету ім. Ю. Федьковича Семен Абрамович застеріг від язичницьких традицій у християнських родинах. Доцент Львівської академії ветеринарної медицини Володимир Андрушко у співавторстві з о. Василем Зіньком, ЧСВВ і о. Михайлом Ковалем, ЧНІ зробив переконливу доповідь про Пресвяту Родину як досконалий взірець для усіх християнських родин.

Ад'юнкт-професор, завідувач кафедри Львівського інституту Міжрегіональної академії управління персоналом Олег Огірко окреслив проблему "Христоцентризм християнсько-етичного виховання". У своїй доповіді він наголосив на тому, що християнське виховання є безперервною працею над формуванням душі й тіла людини для досягнення нею повної злуки з Богом.

Голова Місійного згромадження свв. Кирила і Методія Йозеф-Марія де Вольф у доповіді на прикладі своєї родини закликав до молитви на вервиці та повідомив, що наступна ювілейна X Міжнародна проща вервиці відбудеться через рік в м. Чорткові Тернопільської області.

Канцлер Коломийсько-Чернівецької єпархії, декан Отинійський, ліценціат теології о. Василь Мельничук представив поетично-наукову доповідь на тему: "Патріарх Йосиф Сліпий і українська родина". Додатково до запланованої програми читацької конференції виступили: д-р теології з Польщі о. Мирон Михайлишин, який представив проблеми екуменізму в творах Патріарха Йосифа Сліпого, та катехит зі Львова Ярослава Царук, яка розказала присутнім про ікону Пресвятої Богородиці "Престіл Премудрості".

На конференції були присутніми близько 150 учасників, зокрема представники духовенства та монашества, а також катехити і вчителі християнської етики з Чернівецької області та інших областей України. Сподіваємося, що ця конференція буде добрим почином і прикладом для наступних прощ вервиці.

Учасник прощі

ВАСИЛІЯНСЬКИЙ МОНАСТИР У ПОКОТИЛІВЦІ

За 20 км від центру Харкова у смт. Покотилівка до 1994 року не було жодного храму. Тодішній протоігумен отців Василіян о. Василь Мендрунь направив у Покотилівку на місійну працю о. Онуфрія Репецького, ЧСВВ і бр. Антонія Саврана, ЧСВВ, які прибули туди 8 серпня 1994 року.

Жили вони у половині хати по вул. Інтернаціональній, 115. Тут вони мали на всього 24 м^2 і житло, і кухню, і їдальню, і каплицю, яка стала першим парафіяльним храмом. Сюди щонеділі приходили люди на Богослужіння.

У 1999 році отці Василіяни купили хату по вул. Тімірязєва, 17, і влаштували в ній невеличкий монастир. На подвір'ї 5 серпня 2001 року настоятель о. Онуфрій розпочав будівництво храму Покрову Пресвятої Богородиці. Завдяки пожертвам добродіїв і жертвенній праці парафіян до Великодня того ж року церкву було накрито. На другий день Пасхи 6 травня 2002 року владика Степан Меньок, ЧНІ благословив цей новий храм і очолив у ньому першу Божественну Літургію.

Отець Онуфрій Репецький, ЧСВВ щонеділі також відправляв св. Літургію для греко-католиків у харківському костелі (це він чинив аж до прибуття до Харкова о. Миколи Семеновича). Вже від самого початку о. Онуфрій організував у Покотилівці євангельські групи, тобто своєрідні біблійні кола. Крім читання і пояснення Святого Письма люди мали можливість отримати відповідь на різні релігійні питання. Слід сказати, що о. Онуфрія знають не лише жителі Покотилівки, але і Харкова та довколишніх міст і сіл завдяки його оздоровчим молитвам над хворими.

Два жителі з Покотилівки навчалися у василіянському колегіумі у Бучачі на Тернопільщині, а один вступив до Василіянського Чину і є зараз братом-новиком Тадеєм. Одна дівчина з цієї громади є новичкою у монастирі російських католицьких сестер у Римі.

До цього часу у храмі вже проведено опалення, встановлено гарні вікна-вітражі, на яких зображено жовтий хрест на блакитному фоні. Також сюди перенесено скромний іконостас із попередньої каплиці, що знаходилася у хаті по вул. Інтернаціональній. Ще до завершення храму далеко, однак, отці Василіяни і парафіяни з Покотилівки сподіваються, що завдяки молитвам і матеріальній допомозі добродіїв їм невдовзі вдасться закінчити їхню святиню.

Зараз у Покотилівці, крім о. Онуфрія Репецького, ЧСВВ, проживають ще о. Юстин Мидзка, ЧСВВ та брати Теоктист і Варнава.

Редакція часопису "Місіонар" бажає отцям Василіянам Онуфрію та Юстину з нагоди десятиліття священства щедрого Божого благословення на многії і благії літа!

о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ

ЗАХІД ЗІ СХОДОМ У ЄДНОСТІ

Численні паломники із Львівщини, очолені о. Михайлом Тимківим, парохом с. Лисиничі Пустомитівського р-ну, взяли участь у храмовому празнику в смт. Покотилівка біля Харкова. Вони не поїхали з порожніми руками, а подарували для храму Покрову Пресвятої Богородиці кивот, семисвічник, чашу, фелони, вишиті полотна на престіл, тетрапод, рушники і, мабуть, найцінніший подарунок – напрестольне Євангеліє з підписом Святішого Отця Івана Павла II.

Удосвіта 13 жовтня 2002 року паломників тепло зустріли настоятель храму в смт. Покотилівка о. Онуфрій Репецький, ЧСВВ та численні вірні з Покотилівки і Харкова.

Після недільної Служби Божої 13 жовтня відбувся духовний концерт і відзначення 60-річчя Української Повстанської Армії, історія виникнення якої зацікавила вірних Сходу. Духовна і патріотична пісня піднесла на дусі всіх присутніх.

На храмовий празник Покрову Пресвятої Богородиці у понеділок, 14 жовтня, прибуло багато вірних із Покотилівки, Харкова та довколишніх міст і сіл. Церква у Покотилівці цього разу, мабуть, вперше в своїй історії виявилася замалою. Урочисту св. Літургію очолив о. Михайло Тимків, а з ним співслужили о. Ростислав Муховський з Донецька, о. Максиміліан з Харкова (РКЦ), настоятель храму о. Онуфрій Репецький, ЧСВВ і сотрудник о. Юстин Мидзка, ЧСВВ.

Численні вірні приступили до св. Тайни Сповіді, а св. Причастя прийняло близько 200 осіб. Це і є результатом духовної праці настоятеля цього храму. Відрадно згадати, що окрім греко-католиків і римо-католиків на святі були присутніми вірні інших конфесій.

Цього ж дня отці Василіяни Онуфрій Репецький і Юстин Мидзка відзначили ювілей – десятиріччя священства. Члени Апостольства молитви з Харкова, діти та молодь парафії з Покотилівки виступили з концертом та гарною виставою під керуванням бр. Теоктиста Міщука, ЧСВВ. Навіть місцеве телебачення знімало це неабияке торжество на Харківщині. На запитання кореспондента телебачення, що змусило паломників зі Львова приїхати на Харківщину, катехит СШ №43 м. Львова Любов Тимків відповіла без вагання: "Ми прийшли засвідчити, що немає границі між Сходом і Заходом, тому що ми всі є дітьми Отця Небесного".

Гості зі Львова взяли участь у біблійному колі "Община", членами якого є переважно представники інтелегенції. З нагоди празника Покрову Матері Божої відбулася презентація першого випуску їхньої газети під однойменною назвою. Члени біблійного кола також займаються випуском відео- і аудіокасет з проповідями о. Онуфрія Репецького, ЧСВВ. У Покотилівці успішно діє Апостольство молитви. Гостям дуже сподобалася така практика членів цього товариства: щодня о 21 год. вони, де би хто не був, духовно з'єднуються у молитві за Україну, за навернення грішників тощо.

15 жовтня щедра харківська земля і гостинні люди тепло прощали гостей із Львівщини, які того дня зі сльозами на очах покидали смт. Покотилівку з бажанням ще колись сюди приїхати.

Паломники із Львівщини

ВАСИЛІЯНСЬКИЙ ЧИН СЬОГОДНІ: СЕСТРИ ВАСИЛІЯНКИ (11)

(УГОРЩИНА)

8 листопада 1935 року засновано перший монастир сестер Василіянок в Угорщині. Це сталося завдяки зусиллям тодішнього ігумена монастиря отців Василіян у Маріяповчі о. Миколая Дудаша, пізніше єпископа Гайдудорозького.

До цього монастиря приїхали чотири сестри Василіянки з Ужгорода, які добре знали угорську мову. Першою настоятелькою стала с. Тереза. 8 листопада 1941 року відбулося посвячення першого власного дому сестер Василіянок у Маріяповчі. При монастирі сестри ЧСВВ провадили сиротинець. У Маріяповчі з 1780 року діяла народна школа, яка була власністю отців Василіян. У цій школі також учителювали три сестри Василіянки.

У 1941 році після посвячення нового монастиря було відкрито новіціят сестер ЧСВВ. День 4 вересня 1950 року став фатальним для монаших спільнот Угорщини, в тому числі Чину сестер Василіянок, який був заборонений комуністичним режимом. Під час підпілля в Угорщині було 24 сестри Василіянки і всі, крім однієї, витримали в своєму покликанні. У той важкий час декотрі з них учителювали, а деякі виконували різні служіння у греко-католицькій семінарії у Ніредьхазі.

У 1990 році була легалізована діяльність монаших спільнот, у тому числі й Чину сестер Василіянок. Того щасливого дня дочекалися 17 сестер, більшість з яких вже були похилого віку. Зараз у єдино діючому домі у Маріяповчі проживає вісім сестер. Тут знаходиться новіціят і управа делегатури Успіння Матері Божої, яка була заснована 1975 року. Першою настоятелькою делегатури була с. Магдалина Карчуба, ЧСВВ, а зараз ці обов'язки виконує с. Агата Імре, ЧСВВ.

Сестри Василіянки займаються пошиттям церковних риз, проводом інтернату для людей похилого віку, катехизацією у школах тощо.

Крім згаданого монастиря у Маріяповчі у власності сестер Василіянського Чину в Угорщині є ще три доми у таких містах: Ніредьхаза, Гайдудорог, Шатороярхей. При двох домах є сиротинці, та, на жаль, через брак покликань цими сиротинцями сестри Василіянки не керують.

На світлині: осідок делегатури Успіння Матері Божої сестер Василіянок у Маріяповчі.

Крім активної вітки сестер Василіянок в Угорщині недавно відкрито завдяки єпископу Сіларду Керестешу контемплятивну вітку сестер ЧСВВ у Гайдудорозі, де у невеличкому монастирі нині проживають дві сестри і одна новичка.

У народі кажуть, що надія помирає останньою. Хоча тільки одна з сестер Василіянок в Угорщині має менше 50 років, хочеться сподіватися на відродження покликань до Чину сестер Василіянок в Угорщині.

с. Агата ІМРЕ, ЧСВВ,
настоятелька делегатури Успіння Матері Божої в Угорщині

ХВОРИЙ І ЛІКАР

(Закінчення. Початок у ч. 10 за 2002 р.)

Перед тим, як говорити про хворого, розглянемо поняття "хвороба" у Біблії. Тілесна чи душевна недуга разом з болем, який є її вірним супутником, у Святому Письмі описана як зло. Хворобу інколи посилає сам Бог як виразний знак випробування і нагоди до зросту у вірі. Нерідко причиною недуги стає диявол і його слуги. Часто хворобу спричинив і сам хворий. В обох останніх випадках причиною хвороби можна назвати гріх. Тому покаяння, тобто очищення душі від гріховності, є необхідним шляхом до видужання. Однак не всі недуги виліковуються покаянням і молитвою, бо як бідних завжди матимемо, так і хворих не бракуватиме, бо така воля Божа.

Як іудаїзм, так і християнство негативно ставиться до магії як засобу лікування. Окрім молитви, тобто взивання про допомогу до Небесного Лікаря, християни позитивно ставляться до здобутків медицини. Вже 800 років до Ісуса Христа пророк Ісая лікував хворого Єзекію фіговою маззю (пор. 2 Цар 20, 7), а в книзі Товита написано, що архангел Рафаїл відкрив йому очі з допомогою риб'ячої жовчі (пор. Тов 11, 8).

Очевидно, що з тих пір розвивалася народна медицина, зокрема у книзі Сираха читаємо, що Бог деяких людей обдарував знаннями підбирати різні цілющі трави, якими "лікується і усувається біль, і хто знається на зіллях, – уміє їх змішувати" (Сир 38, 7).

Хворих можемо поділити на три категорії: *принагідні, упереджені та довірливі*. До першої групи належить більшість людей. Принагідні хворі, за винятком тих, які отримали яку-небудь травму, звертаються до лікаря, коли мусять подолати хворобу, при цьому вони до цього часу не дотримувалися здорового способу життя. Якщо би люди дотримувалися Божих заповідей і порад лікарів, то кількість таких принагідних хворих значно би зменшилася.

Багато людей мають загальне упереджене ставлення до медиків, які, мовляв, нічого не знають і нічого не можуть. Якщо, приміром, якийсь терапевт поставив неправильний діагноз чи хірург зробив фатальну помилку, то це не означає, що всі лікарі погані. Тому не треба вдавати з себе героя і вірити усіляким цілителям, шарлатанам і екстрасенсам, а в разі потреби звертатися до тих, що професійно підготовлені та мають чималий досвід у лікуванні людей. Як би там не було, а з лікарні виходить більше здорових, ніж хворих.

Нелегко лікареві здобути довіру в хворого. Але зате сам хворий повинен намагатися щиро і з довір'ям ставитися до лікаря як відпоручника Лікаря душ і тіл. Очевидно, що хвора людина передусім повинна надіятися на Бога і молитися за видоровлення, але не забувати, що Господь лікує її руками медика.

Велика смертність у лікарнях і те, що не всі хворі віднайшли здоров'я, зокрема безнадійно хворі, не повинні спричиняти виникнення недовірливого ставлення хворого до медика. Лікар повинен завжди дотримуватися медичної етики, яка має базуватися на засадах християнської моралі. І до таких лікарів хворий повинен ставитися завжди з довірою і вдячністю, бо "від Всевишнього – здатність лікаря" (Сир 38, 1-2).

о. Василь ЗІНЬКО, ЧСВВ

НОВЕ ЧУДО В ГОШЕВІ

Про численні докази чудесного заступництва Пресвятої Богородиці у Гошівському монастирі наші читачі знають не тільки зі сторінок "Місіонаря", а й з розповідей самих очевидців. Хоча про чудо можна говорити у разі визнання його Церквою, все ж таки пропонуємо вашій увазі розповідь однієї монахині про чудесне зцілення.

На світлині: чудотворна ікона Гошівської Матері Божої.

Одного дня я поїхала з сестрами на працю в поле. Було дуже тепло і сонячно, однак, у повітрі, як кажуть, пахло дощем. Ми боялися, що змокнемо, бо не взяли зі собою ніякого укриття. І ось великі краплі дощу почали падати на землю. Переважно в таких випадках нас рятував ліс, який знаходився неподалік. Проте цього разу дощ лив як з відра, і дерева нам не допомогли. До того ще почав падати сильний град. Нас трусило від холоду, одяг наскрізь промок. Ми молилися і з надією поглядали на небо, очікуючи, що зараз перестане дощ, вигляне сонечко і нас зігріє та висушить. У такому очікуванні минула година.

Коли ми повернулися додому, я не відчувала ніякого болю, тільки холод в ногах. Однак на другий день зранку я відчула сильний біль в ногах. Промайнула тривожна думка: "Господи, я не можу ходити!". Декілька днів думала, що це від перевтоми, однак, біль не проходив. Ходити було важко, тупий біль в колінах не давав спокою. Здавалося, що все втрачено, мені тільки 24 роки, а я вже стану калікою. Надія була тільки на Господа Бога і Пресвяту Богородицю.

Господь не забарився у допомозі. Я поїхала разом із сестрами до Гошівського монастиря. Їхала з надією на чудесне зцілення, але все віддала в Божі руки. Автобус зупинився під Ясною горою в Гошеві. "Боже мій, як маю вийти на цю високу гору?", – подумала я. На поміч прийшла с. Макарія. Опираючись на її руку, ледве вийшла на гору. Для мене це був справді хресний хід *(по дорозі до монастиря і храму отців Василіян є Хресна дорога – прим. ред.)*.

Усю св. Літургію і Молебень до Пресвятої Богородиці я стояла немовби на милицях, тобто зовсім не відчувала ніг. Після Служби Божої я не відчула зміни, бо віра моя хиталася, я запитувала себе: "Буду зцілена чи ні?". Лише після подяки, коли просила Пресвяту Діву Марію зміцнити мою віру, молячись перед Гошівською чудотворною іконою Матері Божої, відчувала, що хочу стати на ноги. Без допомоги вийшла з церкви. І... о Боже мій!.. я відчула, що мої ноги здорові, я твердо стою на землі. Моє серце сповнилося радістю, що Марія заступилася за мене, а Господь зцілив.

Хотіла досхочу набігатись у той день по лісі, бо моє бажання отримати зцілення стало реальністю. За все дякую Господу Богу і Матері Божій!

с. Михаїла СЕНЬКІВ, ЧСВВ
22 липня 2002 року

МАКСИМ БЕРЕЗОВСЬКИЙ – УКРАЇНСЬКИЙ МОЦАРТ

Через віки терору, деспотизму, знущань світять нам з темної ночі минувшини постаті істинних патріотів України. Бо легко бути патріотом, коли довкола панує спокій, немає загрози твоєму життю, а уявімо терпіння непересічних особистостей, які жили й творили в часи диктату московського хамства на нашій землі.

Максим Березовський народився 27 жовтня 1745 року в місті Глухові на Чернігівщині в козацько-дворянській родині. З малих літ був дуже здібним до наук, а особливо мав нестримний потяг до музики. Це зауважив давній друг батька отець Даниїл і саме він навчив Максима читати-писати, Псалтир, Євангеліє, латину і грати на клавесині.

Саме у Глухові, в маєтку гетьмана Кирила Розумовського, плекалася музика, тут відчувалися всі віяння західноєвропейської музики (А.Скарлятті, Й.Бах). Гетьман утримував оркестр і театр, де ставилися італійські опери. На цю величезну любов до музики вказує нотна бібліотека, що збереглася до наших днів, найбільша і найстаріша бібліотека Східної Європи. Від 1753 року диригентом і композитором при глухівському дворі був Андрій Рачинський родом з Підляшшя, який здобув музичну освіту у Львові. Все це без сумніву мало вплив на формування музичного і духовного світу Максима Березовського.

У 1775 році малого Максима батько відвіз на навчання до Київської духовної академії. За три роки навчання розвинувся і зміцнів талант Березовського. Він став окрасою академії – найкращим співаком дитячої капели. Швидко вивчивши теорію композиції, опанувавши гармонію, він почав складати власні пісні на два, три і чотири голоси. Його пісні виконував академічний хор під час Служби Божої. Церква була переповнена людьми, котрі захоплено казали, що це ангел зійшов з небес писати і співати для Бога.

В академії Максимко досконало оволодів українською, церковно-слов'янською, грецькою і латинською мовами, опанував теорію віршування. Мріяв бути вчителем музики, вчити дітей, але Божі плани були інакшими...

На хоровому концерті академічної капели в церкві братського монастиря на Подолі виконували пісні Максима Березовського і серед них ораторію про Матір Божу. Неземна, божественна музика на слова Максима Березовського вразила всіх, здавалося, що довкола немає нікого, лише Бог, Матір Божа і пісня. На концерті був присутній генерал Петро Румянцев, який вирішив забрати Максима до Петербурга.

Три роки навчання в Петербурзі в італійського композитора Цюпріса, який давав лекції з теорії музики та композиції, вдосконалили талант Березовського так, що петербурзький музичний світ був зачарований його кантатами, ораторіями, піснями і хоровими концертами. Тепер Максима, який був найталановитішим учнем, чекала Італія. Збулося бажання учителя Цюпріса, адже його найкращий учень їде вчитися до Болонської академії. Все це сталося завдяки старанням Румянцева та друзів, але найбільше графа Олексія Розумовського. Попереджений Розумовським, що імператриця Катерина II, яка люто ненавиділа все українське, може перешкодити цій поїздці, Максим Березовський від'їхав до Італії, навіть не попрощавшись з батьками і друзями. Був 1764 рік.

Минули роки... Де ти, моя Україно?! Як ти, моя мамо?! Війнуло легенько по кімнаті, закрутилася, закружляла мелодія... І коли через якусь годину підготовки у великому залі перед високим журі заграв Максим Березовський свої антифони, всі сиділи в зачудуванні. Підвелися Антоніо Маццоні – патріарх академії, славетні члени журі Бернардо Оттані, Антоніо Пуччіні, Франко Фортунатті, Домініко Бедіні, Бальтазаре Каротті й ще тридцять поважних композиторів та музикознавців і виголосили: "Синьйоре Березовський, одностайним рішенням журі вам присвоюється звання академіка".

За вікном було 15 травня 1771 року. Ще буде тріумф його опери "Демофонд" в Ліворно в 1773 році, коли темпераментна італійська публіка скандуватиме "віва", а він стоятиме щасливий на сцені по коліна в трояндових пелюстках. Тоді старенький ректор Болонської академії о. Джанбатіста Мартіні скаже, дивлячись на свого учня: "Такий успіх, сину, тут мав тільки Моцарт". І згадає тої миті старенький Мартіні, як вперше побачив несміливого юнака і як був одразу вражений його музикою до молитов "Вірую" і "Отче наш". І буде радіти своєю духовною дитиною, яка перевершила його.

В Італії чекало все: слава, кар'єра, гроші. А Україна манила безперестанку усі ці довгі десять літ. Він повернеться, обов'язково мусить повернутися до своїх батьків, своїх людей, своєї землі. Його фантастична мрія мусить здійснитися, адже нею він жив усі ці роки під час навчання, з неї черпав наснагу жити на чужині – його Україна повинна дочекатися музичної академії. І тоді найталановитіші діти його найспівучішого в світі народу будуть вчитися і прославляти Україну. І він, Максим Березовський, докладе всіх зусиль, щоби все це збулося. Не знав сердешний, що в останній рік його перебування в Італії померли його батьки, а ще в 1771 році помер граф Олексій Розумовський, на чию допомогу і підтримку міг розраховувати композитор.

У 1774 році Максим Березовський повернувся у Петербург, де пише листа до цариці Катерини II, у якому мотивує необхідність створення музичної академії в Києві. Не знав він, навіть не здогадувався, як верещала цариця, довідавшись про його славу в Італії: "Хохол покорив Італію"! А тепер вона плюндрує Україну, віддає наказ про знищення Запорізької Січі, а тому "хохлу" сниться якась академія! Завдяки зусиллям давніх друзів академіка і "другого композитора віку" після Моцарта його було зачислено позаштатним співаком придворної капели... як знущання і насміх. А він ще мав надію, ще чекав відповіді... Писав оперу "Марія" і жив цією оперою.

Не дочекався... зруйновано Січ і все стало зрозуміло. Тепер хіба йти пішки в Україну, бо грошей немає, але і там він нікому непотрібний. Мучить нав'язлива думка: "Нащо вчився двадцять літ?". Ще сподівався допомоги від Григорія Потьомкіна, думав, що, може, той щось зарадить. Виштовхали в плечі, як останнього жебрака зі словами: "Всіх хохлів треба бити".

Усі свої твори, всі ноти заповідав Максим Березовський отцю Даниїлу з Глухова. Та не так сталося... Поки весь Петербург ховав 2 квітня 1777 року композитора Максима Березовського, який трагічно загинув, царські посіпаки викрали все з його кімнати. Можна хіба уявити, з яким задоволенням палила Катерина II ці ноти, від одних назв яких вона тряслася і билася в істериці.

Не побачив світ його "Марію", зжер вогонь його духовні хорові концерти, залишилося тільки золотом викарбуване ім'я Максима Березовського на стіні Болонської академії поряд з іменем Моцарта.

Віра АРІВ

КОЛИ ВОНИ ВМИРАЛИ – ЇМ ДЗВОНИ НЕ ГРАЛИ

Осінні пориви вітру та холодні дощі створювали неабиякі труднощі воякам Української Галицької Армії, яка кожного дня відступала перед ворогами, залишаючи за собою міста і села українського Поділля. Навколо вороги, а серед вояків – страшна пошесть тифу, яка бушувала по всій Україні. Такою була незавидна доля українського війська під час визвольних змагань. Таким був незабутній 1919 рік.

До краю виснажені вояки мовчки, а то зі стогоном рухалися своїми обозами, підупалі коні тягнули гармати, а вози колесами розрізали болотистий ґрунт розбитих і розмитих дощем дороги. На одному з таких возів разом із військовими санітарами сидів із молитвословом в руках о. Яким. Він був пригнічений злиденними обставинами українського війська. Отець відмовляв, а то й тихо співав Вечірню. Коні поволі тягнули віз, а сірі хмари немовби сповіщали про скорий прихід зими. Після Вечірні отець витягнув вервицю і сказав до хлопців:

– Будемо зараз відмовляти вервицю, бо великі труднощі чекають на нас. У молитві благатимемо Пресвяту Богородицю, щоб вона заступилася за нас.

Санітари погодилися і всі разом почали відмовляти вервицю за здоров'я вояків, а особливо за хворих і поранених. Після вервиці вони почали розмовляти.

– Мені здається, що Бог нас не чує, все проти нас: вороги навколо, несприятлива погода, тиф... – говорив санітар, чекаючи, що скаже отець.

– Кожну молитву Бог вислуховує, і наша спільна вервиця подобається Богові й Матері Божій, я це відчуваю. Прийде час і воля настане. А коли це буде, ніхто не знає. Україна буде, серце моє чує, – відповів спокійно отець Яким.

– Я думаю, що наш народ дуже прогрішився, коли Бог його не милує. Всі народи здобули незалежність для своїх держав, а ми... – молодий воїн подивився на небо, кажучи: – Ех, дощі, дощі...

– Саме в слабкості нашого народу таїться його сила. Ми не знаємо Божих планів. Цей хрест, який випав на нас, ми повинні гідно винести на свій жертовник. Ми не здобудемо України, але її підвалини закладемо. Прийде час і нам усміхнеться доля, і настане воля. Загляне і до нашої хати ясне сонечко й засвітить нам. Тільки довіряймо Богові.

Отець говорив з такою впевненістю, що вояки, які сиділи поруч з ним, не могли щось йому заперечити.

Як тільки в'їхали в село, де зупинилися військові обози, до отця Якима підійшов військовий старшина і з тривогою почав розказувати про жалюгідний стан війська. Потім він сказав:

– Вся надія на вас, дорогий отче. Вояки підупали духом, тиф безжалісно косить людей, ліків немає, провіант закінчується, а між нами немає однозгідності. Тому після вечері скажіть їм декілька слів, піднесіть їх на дусі.

Ввечері була подана команда на загальне зібрання. Втомлені походом вояки радісно привітали свого духовного провідника. Всі вони добре знали отця, а його лагідне серце завжди виявляло любов до кожного з них. Він своїм батьківським теплим словом полікував не одну душу в гіркий час цього важкого випробування. Отець звів очі до неба, просячи ласки Святого Духа, а потім почав:

– Дорогі брати, в щоденній молитві Господній промовляємо: "Отче наш, що єси на небесах...". Питаємо, де ж є наш Бог, до Якого взиваємо щоденно? Чому Він нас покинув? Чим ми провинилися перед Ним? Господь Бог допустив на нас великі випробування. Ми сьогодні, як ті ізраїльтяни у вавилонській неволі, що "над вавилонськими ріками сиділи й ридали, як згадували Сіон" (Пс 137, 1). Ми також хочемо повернутися до своїх домівок, надіємось знову побачити своїх рідних і близьких. Ми також, як ізраїльтяни, залишаємо на своїй рідній землі кості молодого нашого цвіту. Здається нам, що немає надії. Та з цих могил повстане наш народ і оживе наш дух на рідних землях. Кожний з нас несе свій хрест, який є частиною великого хреста нашого народу. Всі ми добровільно взяли свій хрест, коли виявили бажання здобувати волю України. Лише через Голгофу можливе воскресіння. Закликаю вас не втрачати надії на милосердного Господа і поручаю вас усіх заступництву Матері Божої.

Під час промови до отця Якима підійшов один вояк і сказав, що помирає один хворий старшина і просить св. Сповіді. Побажавши воякам доброго сну і відпочинку, отець подався до недужого. Увійшовши в хату, він побачив біля печі важкохворого, якого палила гарячка. Взявши його за руку, отець Яким запитав:

– Бажаєш сповіді?

– Так, – відповів хворий, – але я давно сповідався. Я дуже великий грішник. Відчуваю, що за все треба відповісти перед Богом.

Чотар перехрестився і зі сльозами на очах щиро висповідався. Після св. Сповіді і св. Причастя старшина сказав:

– Я ще в гімназії під впливом радикалів відрікся Бога. Мати плакала і молилася за мене, але я не звертав уваги на її сльози, ранив її серце богохульством.

Отець промовив:

– Брате, Господь тебе дуже любить, будь вдячний своїй неньці за її молитви.

– Прошу отця, ліків немає, хотів би жити, але нехай вже буде воля Божа. Як зустрінете мою маму, то розкажіть все, що бачили. Скажіть їй, що я навернувся і посповідався. Подякуйте їй і скажіть, що я прошу пробачення в неї. Прошу отця, чуєте, все чуєте? Я дуже провинився перед нею.

Отець Яким не міг втриматися від сліз. Він дивився на хворого чотаря і молився за нього. Отець бачив, як догоряла свічка життя старшини. Перед смертю цей молодий вояк згадував лише свою дорогу маму, яка, напевно, десь далеко звідси несла тяжкий хрест переживань за свого сина. А він у полум'ї гарячки лише повторював:

– Прошу отця, не забудьте сказати моїй мамі, нехай простить мені мій непослух.

Зі сльозами на очах і молитвою на серці залишав отець Яким вмираючого чотаря. Не знав, що в скорому часі і він захворіє, розділивши свою долю з хворими побратимами-вояками, які віддали своє життя за волю України.

Могила о. Якима Фещака, ЧСВВ знаходиться на цвинтарі в Чечельнику на Вінничині. На могилі немає хреста, лише плита з надписом імені, прізвища і дати смерті – 11 лютого 1920 року. У матеріалі використані розповіді мого батька і його друзів, які я чув ще в дитинстві.

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ

Від редакції. 15 жовтня 2002 року отці та брати Бучацького василіянського монастиря і численні парафіяни після Богослужень у Бучачі поїхали у Чечельник, де після обіду відслужили панахиду, посвятили хрест на могилі о. Якима Фещака, ЧСВВ. Заодно вони помолилися на могилі Українських Січових Стрільців, які загинули у "трикутнику смерті".

З діяльності Василіянського Фонду Допомоги

(Продовження. Початок у чч. 7, 8, 9, 10 за 2002 р.)

На прохання шановних членів ВФД продовжуємо друкувати перелік міст і сіл, а також країн, звідки поступили пожертви.

18. Сокальський р-н: м.Червоноград, м.Сокаль, м.Соснівка, м.Великі Мости, с.Боб'ятин, с.Добротвір, с.Завишень, с.Волсвин, с.Острів, с.Добрячин, с.Гірник, с.Конотоп, с.Бендюга, с.Жвірка, с.Зубків, с.Белз, с.Сілець, с.Межиріччя, с.Комарів, с.Волиця, с.Трудолюбівка.

19. Винники, Рясне, Рудно, Брюховичі (Львівська обл.).

20. Яворівський р-н: м.Яворів, м.Новояворівськ, с.Старий Яр, с.Залужжя, с.Завадів, с.Любині, с.Воронів, с.Дубровиця, с.Ясниська, с.Черчик, с.Бунів, с.Новини, с.Бірки, с.Біла Гора, с.Вербляни, с.Наконечне Друге.

21. Жовківський р-н: м.Жовква, м.Рава-Руська, м.Дубляни, с.Нова Скварява, с.Малі Підліски, с.Артасів, с.Завадів, с.Малі Грибовичі, с.Великі Грибовичі, с.Лавриків, с.Збиранка, с.Гійче, с.В'язова, с.Мацошин, с.Стара Скварява, с.Замочок, с.Деревня, с.Сибір, с.Хитрейки, с.Мокротин, с.Зашків, с.Звертів, с.Бишків, с.Погарисько, с.Малехів, с.Глинське, с.Кулява, с.Соколя, с.Майдан, с.Крехів, с.Руда-Крехівська, с.Козулька, с.Оплітна, с.Сопошин, с.Туринка. *(Далі буде)*

Подав о. Василь МЕНДРУНЬ, ЧСВВ

"ХТО ЯК БОГ!"

У Біблії багато говориться про війну, вона відкриває нам початок війни і її причину, Боже і наше відношення до неї.

Першу війну почав на небі херувим проти Бога. Творіння повстало проти свого Творця. І в результаті цієї боротьби херувим, який називався люцифером (світлоносцем), втратив усі свої благородні, чисті, святі достоїнства і небо. Про це писав пророк Єзекиїл: "Ти був херувимом, покровителем блискучим. Ти був на святій горі Божій, ходив серед вогнистого каміння. Ти був зразковим у твоїх учинках від того часу, як тебе сотворено, аж поки не постало беззаконня в тобі... і ти згрішив. І я прогнав тебе з Божої гори і погубив тебе... І я на землю тебе кинув" (Єзек 28, 14-17).

А у книзі пророка Ісаї написано: "Як же ж це ти впав із неба, ти, блискучий сину зірниці? Як тебе повалено на землю, тебе, що підбивав усі народи? Ти ж говорив у своїм серці: – На небо зійду, над Божими зорями мій престол поставлю і возсяду на горі зборів, на краю півночі. Зійду на вершок хмар, зроблюсь, як Всевишній. Та ось ти в Шеол провалився, в яму преглибоку" (Іс 14, 12-15).

І сам Божественний Спаситель підтверджує скинення з неба херувима, що збунтувався проти Бога: "Я бачив сатану, що, наче блискавка, падав з неба" (Лк 10, 18). Від того часу війна, немов страшна пожежа, перенеслася на землю і тепер у різних місцях планети вона не вщухає.

Причинами війни є незнання Бога, відступлення від Нього, відсутність страху перед Ним і служіння мертвим богам-ідолам. Якби всі народи служили одному Істинному, Живому, Небесному Богу, то війни ніколи не було би. Однак люди "нових богів собі вибрали, і ось війна у брамі" (Суд 5, 8).

Коли херувим повстав проти Бога, то Він воював проти нього і його армії – ангелів, які пішли за його покликом. Бог позбавив їх слави, краси і скинув із неба. Це Господь зробив, послужившись Своїми вірними слугами – ангелами, яких очолив архангел Михаїл, що з кличем "Хто як Бог!" переміг херувима і його однодумців. Після поразки збунтовані ангели перетворилися на темні, злі сили.

Бог також воював і з тими народами, які дали місце дияволу в своєму серці й ганили та обмовляли свого Господа, і в своїй гордості чинили Йому виклик, щоб Він вступив з ними в боротьбу. У другій книзі Царів написано, що за одну ніч Бог знищив усю армію асирійського царя, який ганьбив і паплюжив Його (2 Цар 18, 17-35; 19, 1-37).

Бог допомагав Своєму народові очищати землю від тих людей, чиї гріхи були такими великими, земля вже була настільки осквернена, що не могла їх терпіти (Лев 18, 25). Він також надавав допомогу Ізраїлеві у боротьбі з тими націями, які виступали проти вибраного народу, щоб його знищити. Ізраїльтяни приписували Богові перемогу проти всіх тих, хто під впливом сатани і його темних ангелів повставав проти Нього і Його народу.

У Старому Завіті вибраним народом у Бога були тільки іудеї (Втор 7, 6-9), а всі інші народи через їх розпусне, тваринне життя вважалися Його ворогами. Але союз Божий з Ізраїлем був укладений на таких умовах: "За те, що ви слухатиметеся цих розпоряджень і пильно виконуватимете їх, Господь, Бог твій, додержить тобі союз і ласку, якою клявся твоїм батькам" (Втор 7, 12). Ізраїльський народ не виконав умов Божого союзу – він став розпусним та зробився нечистим; у своїх гріхах і беззаконнях він перевершив навіть язичників.

Тоді Господь, як пояснює св. Павло, "замкнув усіх у непослух, щоб усіх помилувати" (Рим 11, 32). Своє милосердя Бог показує людям через Христа, Який віддав Себе в жертву Богу за гріхи всього людства. Бог відкрив двері милосердя, благодаті для всіх людей. Він прощає і милує кожну людину, яка кається і приймає жертву Його Сина. Він дає можливість навернення кожній людині і хоче, щоб "усі люди спаслися і прийшли до розуміння правди" (1 Тим 2, 4).

На основі зміни Божого ставлення до Його ворогів, наш Спаситель змінив і наше ставлення до наших ворогів таким своїм ученням: "Ви чули, що було сказано давнім: Не вбивай; і коли хтось уб'є, той підпаде судові. А Я кажу вам, що кожний, хто гнівається на брата свого, підпаде судові. Ви чули, що було сказано: Люби ближнього свого й ненавидь ворога свого. А я кажу вам: Любіть ворогів ваших і моліться за тих, що гонять вас. Бо коли ви любите тих, що вас люблять, то яка вам за це нагорода?" (Мт 5, 21-22; 43-46). Тож "будьте милосердні, як і Отець ваш милосердний" (Лк 6, 36).

Тепер, як каже св. Павло, нам треба боротися "не проти тіла й крови, а проти начал, проти властей, проти правителів цього світу темряви, проти духів злоби в піднебесних просторах" (Еф 6, 12). Наша зброя не тілесна, а духовна, "шолом спасіння і меч духовний, тобто слово Боже" (Еф 6, 13-17), для знищення диявольських твердинь (2 Кор 10, 3-5). Господь нас попереджує не воювати тілесною зброєю, "бо всі, що за меч беруться, від меча загинуть" (Мт 26, 52). У Нагірній проповіді наш Спаситель каже: "Блаженні миротворці, бо вони синами Божими назвуться" (Мт 5, 9). Ми не повинні воювати один проти одного, а старатися усіма доступними засобами усувати зло між людьми, тобто нам треба боротися проти зла, а не тих, які чинять нам зло.

Переклад Віри АРІВ

(видання П. Плешка "Духовний посібник для християн...", т. 1, 1994)

НАМ ПИШУТЬ

Слава Ісусу Христу!

Дякую Божому Милосердю, Матері Божій за вирішення сімейних проблем.

Оксана, м. Львів

Вельмишановна редакціє!

Звертається до вас парафіянка храму Різдва Пресвятої Богородиці Ірина Канцір. Вже 4 роки св. Юда Тадей є заступником і покровителем нашої родини. За його заступництвом видужала моя мама, яка перебувала у дуже важкому стані. Висловлюю щиру подяку цьому великому святому на сторінках вашого часопису.

НЕ ЗНЕВАЖАЙ СВЯТИНІ!

Полиці наших крамниць заполонили вина, горілки та інші алкогольні напої різних марок. У цій статті звернемо увагу на недоречність застосування релігійної тематики на етикетках української алкогольної продукції.

Спостережливе око покупця помітить, що релігійні сюжети дедалі частіше стали зображатися на марках алкогольних напоїв. Приміром, на етикетці вина *"Вермут міцний чорний"* зображено Христа страждального у терновому вінку. Дивлячись на це, не хочеться вірити, що жителі України, нібито християнської держави, так зневажливо ставляться до дорогоцінної жертви Христа Спасителя на Голгофі.

На етикетці вина *"Кагор таїровський"* зображено Тайну вечерю – Христа і дванадцять апостолів, зібраних напередодні іудейської Пасхи. Схожий сюжет представлено і на етикетці вина *"Таємниця причастя"*. Обидві згадані теми – це "святеє святих" кожного християнина. На Тайній вечері було започатковано споживання Тіла і Крові Господньої у вигляді хліба і вина. Для кожного християнина Пресвята Євхаристія є найважливішим засобом спасіння. І, мабуть, не випадково часто наші "випивохи" у своєму лексиконі використовують похідні слова від слова "причастя", говорячи: "я вже причастився" чи "ми вже причастилися" в значенні "випив" чи "випили". Можливо, що це плоди такої безвідповідальної етикеткової алкогольної реклами.

"Кагор український" зображає на етикетці Богородицю-Оранту. Як можна Пресвяту Богородицю, найсвятішу людину всіх віків, так зневажати? Так, Мати Божа просила у свого Божественного Сина у Кані Галилейській, щоб Він на весіллі чудесним способом зробив з води вино. Так, у Біблії вино є символом радості, яка приходить від Бога. Але Богородиця бажала, щоб її духовні діти сповнилися радістю не внаслідок випивки, а через виконання волі Божої.

Інша група алкогольних напоїв зображає на етикетках сюжети християнських свят. Найвідоміша марка – *"Вертеп"*. Це зневага нашої гарної християнської традиції у різдвяний час сценічним способом нагадувати всім вірним радісну подію народження Христа Спасителя. А цей алкогольний "Вертеп" приносить не радість, а смуток у численні сім'ї та й ціле суспільство.

Згрупувати в окрему групу можемо деякі алкогольні напої, що зображають на етикетках сюжети з монашого життя. Приміром, пиво *"Веселий монах"* чи вино *"Шепіт ченців"*. Така реклама, на яку зважилися деякі виробники алкоголю, брутально зневажає осіб, які присвятили ціле своє життя на служіння Богові й людям.

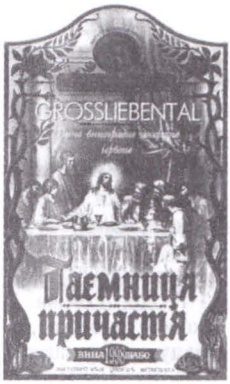

Якщо добре роздумати, то така недоречна реклама алкогольних напоїв не лише образлива для віруючих людей, але і шкідлива для самих виробників, адже правдивий християнин ніколи не купуватиме такої зневажливої продукції.

Ігор СКЛЕНАР

Від редакції. *Друга заповідь Божа забороняє всяку зневагу Божого імені, говорячи: "Не взивай намарно імені Господа Бога твого". Знаємо, що заповіді Божі є єдиною дорогою до неба, отож всім вам, шановні виробники алкогольних напоїв, нехай це буде пересторогою, щоб заради марного заробітку ви не розминулися з основною метою у житті – осягнути щастя у вічності.*

ТЕРНОВИЙ ВІНЕЦЬ БЛАЖЕННОГО ТЕОДОРА РОМЖІ.

Срібна земля, як зазвичай називають Закарпаття, зродила визначного сподвижника віри блаженного священномученика Теодора Ромжу. 1 листопада цього року минає 55 років із дня його мученицької смерті. Наш часопис у чч. 4-5 за 2001 рік публікував його детальний життєпис. У цій статті звернемо увагу на особливості ревного служіння блаженного Теодора.

Так склалося, що Мукачівська єпархія УГКЦ не належала до Києво-Галицької митрополії[1]. На більшій частині Закарпаття унію з Апостольським престолом укладено лише у 1646 році, а в червні 1655 року Папа Олександр VII призначив першого мукачівського владику – Кир Партенія Петра Петровича (Ротошинського). З 1721 року унія поширилася і на Північну Румунію, охопивши все Закарпаття.

Нелегкою у національному і релігійному аспектах була доля жителів Срібної землі. Різні окупанти хотіли мати вплив у цьому краї. Важкий період душпастирського і єпископського служіння випав блаженному Теодору Ромжі. Та він терпеливо взяв на плечі тягарі своєї доби і став справжнім пастирем закарпатських вірних з 1939 по 1947 роки. Це був час воєнних лихоліть і кількаразової зміни влади.

Завдяки своєму півторарічному досвіду душпастирської праці у Нижньому Бистрому і Березові молодий священик Теодор Ромжа мав змогу усвідомити, що в його батьківщині люди неоднорідні за вірою і потребують жертвенних пастирів. Інтуїтивно відчуваючи ще в перші роки священичого служіння трагічну долю УГКЦ, о. Теодор, новопризначений духовний керівник і професор Ужгородської семінарії, у листі до ректора Руссікуму[2] писав: "Як Ви дивитеся на близькість радянського кордону? ...Тут кажуть усяке. Але нехай буде, що буде. Адже моя мета – саме апостольська робота серед них. Нікуди не тікатиму... І що за біда, як уб'ють: умерти за Христа – значить вічно жити". Саме останні слова блаженного Теодора є прикладом його фундаментального розуміння слів Ісуса Христа з Нагірної проповіді: "Блаженні переслідувані за правду, бо їхнє Царство Небесне" (Мт 5, 10).

Неабияким був внесок блаженного у виховання майбутніх священиків. Закарпаття потребувало в той час відважних проповідників Євангелія, адже війна принесла лихо на Срібну землю. Семінаристи (а було їх майже 70 осіб) з великим пієтетом згадували і згадують педагогічну та духовну працю о. Теодора у семінарії. Великий акцент він поставив на дисципліну. Ось що пише колишній префект ужгородської семінарії професор С. Качур: "Його точність стала приказкою не тільки серед богословів та священиків, жителі міста також

[1] Нині Мукачівська єпархія УГКЦ юридично підпорядкована безпосередньо Апостольській столиці.

[2] Так називалась Папська російська колегія у Римі, заснована 15 серпня 1929 року. Там навчалися молоді богослови для місійної праці в Росії, зокрема і Теодор Ромжа. З Божого Провидіння сталося так, що після навчання, перерваного військовою службою, о. Теодор не зміг вже більше повернутися до цього навчального закладу, який заклав підвалини його духовності.

знали про неї. Клерики перевіряли свої годинники відповідно до часу приходу о. Ромжі...".

Щодо методів навчання о. Теодора Ромжі, то той же професор згадує: "Він виявився не тільки джерелом знання, але й мудрим і співчутливим порадником в їхніх *(семінаристів – прим. ред.)* особистих проблемах – був духовним отцем у найтіснішому розумінні слова". Отець Теодор був своєрідним товаришем семінаристів і на вакаціях, бо був міцної статури, охоче рибалив, у футболі вирізнявся талантом дриблінгу (зі спогадів о. Стефана Гафича).

Після смерті владики Олександра Стойки несподівано для багатьох о. Теодора Ромжу, який був обізнаним у справах єпархії, мав добру богословську освіту, був політично нейтральною духовною особою, призначено єпископом Мукачівської єпархії. Хіротонія 24 вересня 1944 року в Ужгородському катедральному соборі поклала новий початок духовного служіння блаженного Теодора. Радянська влада на Закарпатті стала новим викликом для молодого владики, який він достойно прийняв і допоміг своїм прикладом вистояти у вірі іншим. Гасло блаженного владики Теодора Ромжі: "Умерти за Христа..." не було словами, кинутими на вітер.

Незважаючи на закриття храмів, ліквідацію монастирів, арешти священиків і вірних, владика Теодор не йшов на співпрацю з комуністичним режимом. Тоді, коли у Галичині вже були заарештовані митрополит Йосиф Сліпий та всі греко-католицькі владики, Преосвященний Теодор продовжував скріпляти ввірене йому стадо у вірі й надії. Величний відпуст відбувся 28 серпня 1945 року на Чернечій горі у василіянському монастирі в Мукачеві. Півсотні тисяч вірних почули тоді заклик свого владики "показати витривалість у вірі".

Навесні наступного року василіянський монастир на Чернечій горі було насильно передано православним. Але Преосвященний Теодор на Пасху 1946 року запевнив у проповіді священиків і вірних, що після страждань завжди приходить воскресіння і закликав далі відбувати відпусти у Мукачево. Знаменним актом для Мукачівської єпархії стало посвячення її Непорочному Серцю Марії Фатімської 13 травня 1947 року.

Наступні місяці життя владики Теодора можна охарактеризувати як "тінь смерті". Він не сумнівався у тому, що протистояння з владою закінчиться для нього трагічно, однак, залишався спокійним і умиротвореним. Зі спогадів вдови Мігаля Мігеша відомо, що одного разу, йдучи від них додому, Преосвященний Теодор несподівано вернувся до них і запитав: "То що, не хочете, щоб я став мучеником?".

Про деталі мученицької смерті владики нині можна довідатися з багатьох публікацій *(блаженний Теодор помер у лікарні після заздалегідь спланованої ворогами автокатастрофи – прим. ред.)*. 1 листопада 1947 року він з іменем Господнім на устах відійшов до вічності. Отець Ласло Пушкаш згадує, що у ті листопадові дні у колі їхньої сім'ї зазвучали слова молитви: "Владико Теодоре, мученику, моли Бога за нас!".

Вірні відродженої УГКЦ на Закарпатті не забули свого єпископа-мученика. 27 червня 2001 року у Львові, після кількалітнього беатифікаційного процесу, владика Теодор Ромжа поряд з 26-ма іншими новомучениками УГКЦ був проголошений Папою Іваном Павлом II блаженним. У ці листопадові дні просімо в своїх молитвах заступництва для нашого народу і Церкви у блаженного священномученика зі Срібної землі.

Підготував Ігор СКЛЕНАР

(За книгою о. Ласла Пушкаша "Кир Теодор Ромжа. Життя і смерть єпископа". – Львів: Інститут історії Церкви, 2001)

ШКОЛА СВЯТОЇ СОФІЇ

"Католицьке виховання є найбільшим добром від усіх дібр світу".
Митрополит Андрей ШЕПТИЦЬКИЙ

Гостинно відкрила свої двері для наймолодших школярів і дошкільнят Львова школа св. Софії, яка знаходиться при львівському монастирі сестер Студійського Уставу (вул. Вічева, 2). Працює вона вже другий рік. Це перша католицька початкова школа в Україні, яка дає ґрунтовні знання і сприяє всебічному релігійному вихованню дітей. Працюють тут добре підготовлені педагоги, вихователі, які мають не лише педагогічну освіту, а й богословську. Частина з них є випускниками Львівської Богословської Академії. Їхній підбір здійснюється на конкурсній основі.

Приваблюють затишні, гарно оформлені класи, кімнати для ігор, спальні. Кожен клас має свою назву, наприклад, "Промінчики світла", "Зернятка" та ін. Крок за кроком, сходинка за сходинкою ведуть своїх вихованців у світ знань, любові та краси їхні добрі вчителі. Сестра Студійського Уставу Ірина Бекеш змістовно проводить заняття з катехизму і навчає дітей англійської мови.

У школі є підготовча група дітей-п'ятиліток. Вчителі проводять з дітьми уроки з логіки мислення, малювання, музики, християнської етики. Діють також танцювальні і театральні гуртки. Чимало зусиль до професійної роботи педколективу та християнського виховання дітей докладає директор школи св. Софії Оксана Кочерган, яка є не тільки добрим педагогом, але й матір'ю семи дітей.

Хто скаже, що восени не цвітуть проліски, а взимку немає чорнобривців, той, мабуть, не бачив, як щасливо блистять і переливаються від радості невинні дитячі оченята. Всі вони звернені на вчителя: що він скаже їм, чого навчить. Відрадно, що кожного дня навчання розпочинається і закінчується молитвою. Діти часто беруть участь у Святих Літургіях та молебнях у церкві Всіх Святих монастиря сестер Студійського Уставу у Львові. Частими гостями у школі є священики та монахині.

У школі проводяться цікаві свята та дитячі ранки, а також поїздки та екскурсії. Діти побували у Крехівському монастирі отців Василіян, в Унівському монастирі Студійського Уставу, а також у мальовничих Карпатах. Пам'ятною для вихованців школи св. Софії була зустріч з Преосвященним владикою Кир Глібом Лончиною, який благословив дітей та вчителів. Діти виступили з гарним духовним концертом.

На світлині: вихованці школи св. Софії у Львові разом з учителем.

Добрий початок зроблено. Така школа потрібна для належного виховання дітей. Необхідно ще чимало коштів, допомоги спонсорів, щоб зміцнити матеріально-технічну базу школи. Але все ще попереду.

Нехай радістю сповняться серця дітей, нехай зростають вони у благодаті й любові до Бога, нехай стануть добрими християнами і патріотами своєї землі!

Ольга КРАК

СВЯТА ЛІТУРГІЯ НА ГРОБІ ЙОСАФАТА

(Зі збірки "Римські сонети")

"До Йосафата нині..." – як у пісні –
Попарно йдем святинею Петра.
Суботня, вранішня була пора...
І розбрату згадались дні зловісні.

Любов й ненависть – речі несумісні:
Одна з небес, а друга – із нутра.
Могутні дві, та лишиться котра?
Лиш перша, що веде в часи провісні.

З тобою завше Володимир, Вільно.
З тобою завше дихаємо вільно.
Ти з нами завше – в славі і в потребі.

Спиняються чужинці біля нас,
Прощаємось із Братом – кличе час,
Базиліки торкнувся сонця гребінь...

о. Василь МЕНДРУНЬ, ЧСВВ

ЛАСКАМИ БАГАТА

(Пісня до блаженної Йосафати Гордашевської.
Слова і музика с. Єремії Іванишин, СНДМ)

Засіяла в Жужелі
зірниця –
Діло рук Небесного
Отця.
Доброти і радості
криниця
Напоїла спрагнені
серця.

Приспів:
Ласками багата,
Нині й повсякчас.
Сестро Йосафато,
Моли Бога за нас!

Ти пішла за прикладом
Марії,
По святій стежині до
мети.
В чистоті пахучої лелії
Хрест життя зуміла
пронести.

Приспів.
Ми усі – твої духовні діти,
Збережем у серці назавжди
Приклад твій – любити і терпіти,
У Христа ступаючи сліди.

Приспів.

КЛЮЧІ ДО НЕБЕСНОГО СКАРБУ

Михайлик вже впродовж довгого часу милувався прекрасним краєвидом, який був справді доволі незвичайним. Незвичайність полягала в тому, що довкола було саме те, що в даний момент вирнало в його уяві. Он промайнув кінь з різнокольоровою гривою, за яким враз виник килим польових квітів. Потічок, в якому камінці виблискували усіма кольорами веселки, співав веселу пісеньку, а довкола було чути свіжий запах скошеної трави.

Несподівано почало темніти. На небі з'явилося безліч зірок, які враз почали танцювати під дуже гарну мелодію. Михайлик пильно дивився на цей танець і враз зрозумів, що хтось хоче йому щось сказати. Зорі продовжували танцювати і раптом три зіроньки, мов маленькі світлячки, під тихий спів вітру відокремилися від веселого гурту і почали швидко наближатися до Михайлика. Він несвідомо простягнув руку, щоб зловити їх, і відчув, як щось тепле впало на долоню, огорнувши його неземною радістю.

Михайлик прокинувся, дивне відчуття спокою і якогось блаженства не покидало його. Він не міг ніяк забути цього сну.

– Який був гарний цей сон і як добре мені було в ньому! – думав Михайлик. – Напевне, що там мав бути також Ісус. Чому я так скоро прокинувся, я ж міг би Його нарешті побачити.

Це була його давня мрія, а в цьому сні, в якому здійснювалися всі його бажання, це могло статися. То чому він прокинувся саме тоді, коли от-от він міг побачити Ісуса?

Так роздумуючи, він відчув, що продовжує щось міцно стискати в руці.

– Мабуть, я спіймав зірку, – промайнув фантастичний здогад.

Він розтиснув кулак і аж завмер від подиву. На його долоні лежали три маленькі ключики. Михайлик з цікавістю почав їх розглядати. Зненацька він почув, як хтось тихо наспівує якусь дуже гарну мелодію. Десь він вже її чув.

– Михайлику, це мелодія з твого сну, – лагідно прошепотів хтось біля нього.

Від несподіванки хлопчик здригнувся, але враз заспокоївся, побачивши Ангела, який продовжував тихо говорити:

– Я прийшов, щоб тобі пояснити, для чого ці три ключики, які ти тримаєш у руці. Подивися, що написано на кожному з них.

Михайлик здивовано придивився до ключиків і побачив на кожному з них три слова: *молитва, піст і милостиня.*

– Чи ти знаєш, що означають ці три слова?

– Так, *молитва* – це розмова з Богом. Я часто ввечері розповідаю Йому, що трапилося протягом дня і що мене турбує, прошу в Нього прощення за мою поведінку і завжди чекаю від Нього допомоги, – відповів Михайлик.

– Так, у молитві людина перш за все прославляє Бога, свого Творця. Вона просить Його про різні ласки, перепрошує Його за вчинені нею прогріхи і дякує Йому за все добро, яке вона отримала від свого Господа. А як ти думаєш, що означає піст?

– Я знаю, що *піст* – це утримування від усього того, що мені дуже подобається. Під час посту я не слухаю улюбленої музики, майже не дивлюся телевізор, намагаюся не їсти цукерок. М'ясо ми їмо тільки по неділях, а тато старається не пити горілки, – сказав хлопчик.

Ангел усміхнувся і мовив:

– У піст людина відрікається не тільки матеріальних втіх і задоволень, але й своїх поганих звичок, а це: лінивство, вживання поганих слів, сварливість, брехливість. Замість них вона намагається зростити чесноти, зокрема працьовитість, стриманість, лагідність. А що ти думаєш про *милостиню*?

Михайлик якусь мить роздумував над питанням Ангела, а потім вигукнув:

– Але ж я не маю грошей, щоб дати бідним.

– Милостиню можна давати не тільки грошима, – промовив Ангел. – Це ти також можеш зробити, приділивши увагу товаришеві, відвідавши хворого, допомігши комусь, хто потребує помочі. Ось ти вже знаєш про три головні добрі діла для кожної людини. Виконуй їх і ти напевно знайдеш те, що шукаєш...

...Минуло багато часу від зустрічі з Ангелом. Михайлик старався якнайкраще виконати поради Ангела, щоб цим сподобатися Ісусові. Він дуже чекав і вірив, що колись таки з Ним зустрінеться.

Одного дня Михайлик молився у церкві. Раптом хлопчик почув надзвичайно лагідний голос. Він озирнувся і побачив, як до нього наближався Ісус.

– Я нарешті побачив Тебе, Ісусе! Я так довго цього бажав! – радісно вигукнув Михайлик.

– Так, Михайлику, твоє бажання здійснилося.

– Господи, але що це за скринька, яку Ти тримаєш у Своїх руках?

– Ця скринька є твоєю, і відкрити можеш її тільки ти.

– Але як?

– Завдяки тим трьом маленьким ключикам, які колись ти отримав як відповідь на твоє бажання побачити Бога. Відкрий скриньку і ти зрозумієш, що Я маю на увазі.

Михайлик узяв у руки скриньку і побачив, що в ній є тільки один замочок.

– Яким же ключиком з тих трьох можна відкрити цей замок? – промайнуло в голові хлопчика. – Що важливіше: молитва, піст чи милостиня?

Хлопчик запитально поглянув на Ісуса, тримаючи в руках три маленькі ключики. Ісус усміхнувся і сказав:

– Усі ці три добрі діла є однаково цінні й важливі. Поглянь, дитино, вони всі однакові. З однією тільки молитвою, без інших добрих діл, ти не осягнеш неба і не зможеш Мене бачити вічно. Візьми ці три ключики і стули їх докупи.

Михайлик пальчиками акуратно склав три ключики один до одного і раптом побачив, що вони стали одним дуже гарним великим ключем, який був увесь зі золота і обсипаний коштовними камінчиками.

Ісус усміхнувся і сказав Михайликові:

– Цей ключ є твоїм. Пам'ятай, що він в тебе буде так довго, як довго ти зможеш виконувати поради, дані колись твоїм Ангелом Хоронителем. Як тільки ти відступиш зі своєї дороги, ключ пропаде.

– Але що це за ключ? Навіщо він мені?

– Цим ключем ти відкриєш скарбницю з небесним скарбом, з якого зможеш зачерпнути вже тут, на землі. Виконуючи ці добрі діла, ти здобудеш любов і внутрішній мир, якого в тебе ніхто не зможе забрати. Здобувши духовний скарб, ти зможеш бачити Мене не якусь мить, а перебувати колись зі Мною цілу вічність.

Віра АРІВ

НАША ЦЕРКВА ВТРАТИЛА РЕВНОГО СВЯЩЕНИКА

На 66-му році життя і 35-му році священичого служіння відійшов до вічності **о. Роман Каспришин**, парох церкви Воздвиження Чесного Хреста у смт. Рудно біля Львова.

Він народився 7 серпня 1937 року в селі Бачів Перемишлянського району на Львівщині. На формування його світогляду мали вплив українські повстанці і брати Студійського Уставу. Після відбуття військової служби в армії навчався в підпільній семінарії. На священика висвячений 12 липня 1967 року архиєпископом Василем Величковським, ЧНІ.

Був одружений і мав 11 дітей. З 1979 року служив у закритій церковці в смт. Рудно неподалік Львова, а після виходу УГКЦ з підпілля став там парохом аж до своєї несподіваної смерті.

Був дописувачем численних католицьких газет і журналів, зокрема нашого часопису. Жертвенна душпастирська праця за часів підпілля підірвала його здоров'я. Помер 4 жовтня 2002 року. Похорон, у якому брали участь близько 50 священиків, відбувся 7 жовтня. Тіло покійного о. Романа Каспришина поховане в недавно збудованій каплиці блаж. свщмч. Миколая Чарнецького, яка знаходиться на подвір'ї парафіяльного храму в Рудно.

Вічна йому пам'ять!

ВІН БУВ У ГОСПОДА НЕЗРАДЛИВИМ СИНОМ

Важко втрачати друзів та приятелів. А ще важче духовних наставників, яким був світлої пам'яті о. Роман Каспришин для багатьох журналістів греко-католицьких мас-медіа. Зрештою, він і сам добре володів пером.

На світлині: Блаженніший Любомир і о. Роман Каспришин.

Пригадую, п'ять років тому, будучи головним редактором часопису "Вірую", я побував на урочистостях з нагоди 30-ліття священства о. Романа у смт. Рудно на Львівщині. Це – не храмове свято, але біля місцевої святині було надзвичайно людно. На "рудненську гору" з'їжджались священики різних конфесій, а люд Божий зустрічав разом з парохом митрополита Володимира Стернюка. Це була чи не остання "візитація" 91-річного владики перед відходом у Божі засвіти *(29 вересня цього року минуло 5 років з дня його смерті – прим.ред.)*. Та все ж він приїхав привітати ревного душпастиря, побратима з часів підпілля о. Романа Каспришина.

35 років тому було все по-іншому. Непоказна хатина на вул. Лісній у Рудно, щільно заслонені штори на вікнах, нині вже блаженний владика Василь Величковський, ЧНІ й свідомий свого вибору кандидат на священство Роман Каспришин. Він дивом уникнув долі свого святителя. Але й медом не назвеш тодішнє життя підпільного священика переслідуваної УГКЦ. Потайки сповідав, причащав, уділяв св.Тайни, катехизував людей. Ніс свій хрест мужньо, без страху, з глибокою вірою у Боже Провидіння і безмежною любов'ю до людей. Таким був і таким залишився у нашій пам'яті о.Роман Каспришин. Схиляємо перед ним голови і ми, журналісти християнських видань, і дякуємо за те, що допомагав у нашій праці нести до читачів Христову правду.

Володимир ГРОМИК,
директор релігійного видавництва "Покрова"

ВІДІЙШОВ ПО ВІЧНУ НАГОРОДУ

24 жовтня 2002 року відійшов до вічності на 77-му році життя, 40-му році монашого служіння та 19-му році священичого служіння **о. Діонізій Дмитро Бздель, ЧСВВ.**

Він народився 8 вересня 1926 року в селі Верхрата біля м. Рава-Руська на Львівщині у побожній греко-католицькій родині. З 1950 року працював лісорубом у лісгоспі на Жовківщині, з 1953 року – на залізниці по ремонту шляхів і станцій, з 1956 року – машиністом моторелькового транспорту Львівської залізниці. З 1959 по 1960 роки працював водієм автодрезини. Монаше життя розпочав 14 січня 1963 року в часи глибокого підпілля УГКЦ. Перші обіти склав 14 січня 1971 року, а 22 лютого 1981 року – професію довічних обітів. 19 вересня 1983 року був висвячений на священика владикою Софроном Дмитерком, ЧСВВ на підпільній квартирі у смт. Брюховичі біля Львова.

Підпільна священича діяльність о. Діонізія чергувалася працею на різних роботах. З 1960 по 1966 роки він працював помічником машиніста мотовоза і автодрезини Львівської залізниці, а з 1966 по 1979 роки – машиністом. До 1982 року працював техніком у Львівському театрі ім. Марії Заньковецької, потім слюсарем-сантехніком у 7-й міській лікарні м. Львова аж до виходу на пенсію у 1987 році. Будучи підпільним ієромонахом, неодноразово наражався на небезпеки.

З 1992 року виконував монаше і священиче служіння у монастирі св. Онуфрія у Львові, а відтак сім років служив при церкві св. Андрія у Львові. З 2000 року аж до самої смерті жертвенно служив і був сповідником у Жовківському монастирі. Відзначався скромністю, працьовитістю і витривалістю. Вірні церкви св. Андрія пам'ятають його як священика, довголітнього сповідника, який облегшував їхні душі.

У п'ятницю 25 жовтня у Жовківській василіянській церкві відправлено монаший похорон. У відправі брали участь отці та брати Жовківського й Крехівського монастирів. У суботу 26 жовтня о 9 год. ранку принесено тіло о. Діонізія у церкву св. Андрія у Львові. Службу Божу за душу покійного відправили 12 священиків Василіянського Чину, після того були відслужені похоронні відправи. Службу Божу і похоронні відправи очолив ігумен Дрогобицького монастиря о. Лаврентій Івасечко, ЧСВВ.

У похороні брали участь 22 василіянські й два єпархіальні священики. Усі вони й багато сестер та вірних відпровадили тлінні останки о. Діонізія до Малехівського цвинтаря. Поховали його поряд зі славним місіонером з Бразилії о. Августином Діткуном, ЧСВВ і о. Анатолієм Байраком, ЧСВВ, який усе підпілля душпастирював у Львові. Увесь час падав проливний дощ, але коли після кінцевого слова о. Михайла Лучківа, ЧСВВ брати почали співати марійську пісню "Там, де в небі Божа Мати", крізь темні хмари пробилося на коротку мить сонце. Один брат промовив: "Це знак, що душа його в небі". І ми з вдячністю Господеві, що мали такого ієромонаха між нами, занесімо наші молитви до престолу Всевишнього, щоби було зараховано його до числа праведників в оселях вічних.

"Через Твоє воскресіння з мертвих, Христе, смерть уже не панує над тими, що побожно померли. Тому просимо наполегливо: Упокой в палатах Твоїх і на лоні Авраама Твого слугу, що в житті Тобі вірно служив і до Тебе переставився; сподоби його, Боже, Твого царства".

Вічна йому пам'ять!

Український християнський часопис

Заснований у 1897 році

Засновники – Отці Василіяни

Реєстраційне свідоцтво КВ № 5133 від 18.05.2001 р.

Головний редактор
о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ

Редакційна колегія:

о. Василь ЗІНЬКО, ЧСВВ
о. Василь МЕНДРУНЬ, ЧСВВ
о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ

Заступник головного редактора *Віра Арів*
Відповідальний секретар *Ігор Скленар*
Комп'ютерна верстка *Тараса Бродовича*

Адреса редакції:
м. Львів, 79019,
вул. Б. Хмельницького, 36,
Святоонуфріївський монастир Отців Василіян
тел./факс 72-46-94
e-mail: misioner@mail.lviv.ua
www.realty.lviv.net/Misionar

Підписано до друку 28.09.2002
Формат 70x100 1/16. Друк офсетний. Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. фарбо-відб. 5,7. Обл.-вид. арк. 5,0.
Зам.

Ціна договірна

Віддруковано з готових діапозитивів у Жовківській друкарні видавництва Отців Василіян «Місіонер».
80300, Львівська обл.,
м. Жовква, вул. Василіянська, 8

© Журнал "Місіонар", 2002

ЗМІСТ

Слово редактора 321
Наміри Апостольства молитви на листопад 322
Наміри Апостольства молитви на грудень 324
К'яра Любіх
"Слово життя" 325
Ігор Скленар
Благодать Туринської плащаниці 327
о. Ігор Яців
"Я приїхав як паломник" 328
о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ
Проща вервиці у столиці Буковини 329
Конференція про християнську сім'ю і виховання 330
о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ
Василіянський монастир у Покотилівці 331
Захід зі Сходом у єдності 332
с. Агата Імре, ЧСВВ
Василіянський Чин сьогодні: сестри Василіянки (11) 333
о. Василь Зінько, ЧСВВ
Хворий і лікар 334
с. Михаїла Сеньків, ЧСВВ
Нове чудо в Гошеві 335
Віра Арів
Максим Березовський – український Моцарт 336
о. Мелетій Батіг, ЧСВВ
Коли вони вмирали – їм дзвони не грали 338
о. Василь Мендрунь, ЧСВВ
З діяльності Василіянського Фонду Допомоги 340
"Хто як Бог!" 341
Ігор Скленар
Не зневажай святині! 343
Ігор Скленар
Терновий вінець блаженного Теодора Ромжі 344
Ольга Крак
Школа святої Софії 346
Поетична сторінка 347
Віра Арів
Ключі до небесного скарбу 348
Наша Церква втратила ревного священика 350
Володимир Громик
Він був у Господа незрадливим сином 350
Відійшов по вічну нагороду 351

На обкладинці: василіянський храм у смт. Покотилівка на Харківщині.

● Передруки і переклади дозволені за поданням джерела.
● Редакція зберігає за собою право виправляти мову і скорочувати надіслані матеріали.

КРОСВОРД "БЛАЖЕННА ЙОСАФАТА"

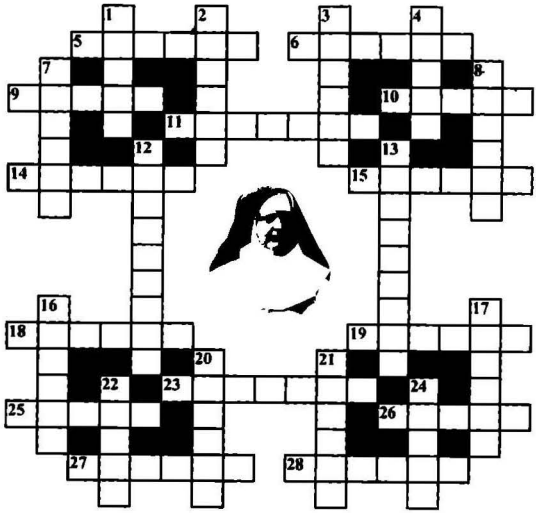

(Три крапки замініть словом)

По горизонталі: 5. Автор вірша "Уквітчана любов'ю" с. Емілія ... , СНДМ. 6. Один із монаших обітів. 9. Гасло сестер Служебниць: "Слава Богу, ... Марії, нам мир!". 10. Автор книги "Горіти любов'ю" – с. Оксана Софія ... . 11. Сестра Домініка ... , СНДМ – автор книги "Йосафата". 14. Головний ініціатор заснування Згромадження сестер СНДМ – отець ... Ломницький. 15. Отець ... Мендрунь, ЧСВВ, автор "Листа праведній Йосафаті Гордашевській". 18. "Сестра Йосафата збирала дітей і ... та вчила їх співати церковні пісні, молебні" (Із книги "Йосафата" с. Домініки Славути, СНДМ). 19. Митрополит ... Шептицький 22 жовтня 1902 року підписав Грамоту про призначення с. Йосафати Головною настоятелькою. 23. "Навчи, Йосафато, як жити для всіх, навчи, як горіти любов'ю" (Із вірша "Навчи Йосафато" с. Еммануїли Харишин, СНДМ). 25. "Часто сестра Йосафата читала життя отця Івана ..." (Із книги "Йосафата") 26. "Бо ... наша Мати і заступниця свята, їй належну честь віддати – це найближча всіх мета" (Із "Гімну Марійських Дружин"). 27. Країна, де живуть і працюють сестри СНДМ. 28. Журнал Отців Василіян, на сторінках якого можна прочитати статті про блаж. Йосафату Гордашевську.

По вертикалі: 1. "Яке ... мати так багато сестер! Моїм святим обов'язком є молитися за кожну з них" (Із слів блаж. Йосафати). 2. Отець ... Селецький – парох с. Жужель, співзасновник Згромадження сестер СНДМ. 3. Церковне покарання за гріхи. 4. Отець Теодор ... – автор ікони блаж. Йосафати, оригінал якої знаходиться у церкві св. Дмитра в Торонто. 7. "... Йосафата була дуже чутливою до обставин свого часу й навчала сестер передавати вічні правди Євангелія" (Із книги "Йосафата"). 8. Село на Сокальщині, де було засноване Згромадження сестер СНДМ. 12. Один із розділів книги "Горіти любов'ю" с. Оксани Софії Ващур "... на Боже покликання". 13. Наймолодша сестра Михайлини Гордашевської. 16. "Там, де в небі Божа Мати, наша втіха, наш ..." (Із пісні "Там, де в небі"). 17. Федеративна республіка у складі Югославії, де невтомно працюють сестри СНДМ з 1915 року. 20. "Потому ти ... вибрала на дім, щоб ласки розляти обильні нам всім" (Із пісні "У Верхраті наперед"). 21. Місто на Львівщині, де з 1905 року почало діяти Згромадження сестер СНДМ. 22. "Батько ... Гордашевський працював у князя Сапіги меблярем-реставратором" (Із книги "Йосафата"). 24. Папа Іван ... II проголосив сестру Йосафату блаженною у 2001 році.

Склала Леся ШТИКАЛО, м. Львів

Відповіді на чайнворд "Вервиця", вміщений у №10 за 2002 рік: В. 1.Марія. 2.Якинта. 3.Ангел. 4.Любов. 5.Велич. **Е.** 1.Лід. 2.Домінік. 3.Крехів. 4.Вервиця. **Р.** 1.Диво. 2.Ореол. 3.Люрд. 4.Джерело. **В.** 1.Павло. 2.Олійник. 3.Кишакевич. 4.Чудо. **И.** 1.Благовіщення. 2.Процесія. **Ц.** 1.Мир. 2.Рим. 3.Масабієль. 4.Радість. **Я.** 1.Молитва. 2.Акафіст. 3.Таїнство.

З Богослужень на празник Собору Архистратига Михаїла і всіх безтілесних сил

На Вечірні

Ти, Господи, вчиняєш небесних духів посланцями й слугами своїми, як полум'я вогненне. Між ними, Господи, першим з твоїх архангелів ти вирізнив архистратига Михаїла. Він підкоряється, Слове, твоїм велінням і зі страхом співає твоїй славі трисвяту пісню.

Як начальника небесних чинів, могутнього захисника людей, що перебувають на землі, і як оборонця і визволителя, ми з вірою оспівуємо тебе, архистратиже Михаїле, благаючи: Виліковуй нас від усякої смертоносної недуги.

Вождь небесних Божих сил, Михаїл, скликає сьогодні громади вірних, щоб спільно з ангелами відзначити врочисте свято їхнього божественного собору і разом заспівати Богові трисвяту пісню.

Божественний архангеле Михаїле! Зберігай нас, що з вірою прибігаємо під твою охорону, і покривай упродовж цілого нашого життя. У страшну годину смерти будь для нас усіх, Архангеле, найбільш надійним помічником.

На Утрені

Ти, Михаїле, найвищий Архистратиг серед ангельських полків! Моли безнастанно найвищого Царя, щоб подолав гординю пекельних мучителів. Мавши сміливість перед вогнеподібним престолом, повсякчасно молися за слуг твоїх.

Небесних сил наставником і Божої слави служителем був ти достойно поставлений, архистратиже Михаїле. З Божого веління став ти спасенним заступником християн, яких захищаєш неземною своєю силою. Тому достойно вихваляємо тебе всі ми, звеличуючи сьогодні твій святий празник. Моли Христа Бога, щоб подав прощення гріхів тим, що з любов'ю святкують твоє торжество.

Ви, Архистратиги, осяяні божественним світлом трисонячного блиску, очолюєте безтілесні хори та появляєтесь на небесах промінним світлом і випромінюєте на світ вогонь неприступного Божества, безупинно співаючи вогненними устами трисвяту пісню: Святий, святий, святий Боже наш, – слава тобі!

Куди лиш простягається твоя благодать, архангеле Михаїле, звідтіль проганяється сила диявола, бо він, упала досвітня зірниця, не може знести твого сяйва. Тому, преславний Архистратиже, благаємо тебе: Погаси своїм заступництвом вогненосні диявольські стріли, які він на нас випускає, і захищай нас від його спокус, всехвальний Михаїле архистратиже!

"Молитвослов", Рим-Торонто, 1990